

De Proosdij koerier

2

Foto omslag: Dorpestraat 23 Mijdrecht | Prijs € 4,90

foto: www.peploen.nl

TOT OP DE BODEM UITGEZOCHT

NEGENTIG JAAR KUNST NA ARBEID

WILNISSE BURGEMEESTER VEROORDEELD TOT TIEN JAAR GEVANGENISSTRAF

Bij de voorplaat

Op de cover van deze Proosdijkoerier ziet u één van de meest markante gebouwen van Mijdrecht. Deze onlangs gemaakte foto laat het vroegere notarishuis van Dorpsstraat 23 zien. Het pand is al diverse keren beschreven en afgebeeld in ons kwartaalblad. Trouwe lezers van ons blad weten wellicht dat in het maartnummer van 2007 Joop Frankenhuisen

in een negen pagina's tellende toelichting de 'lijdensweg' van dit monument beschreef. In de nu voor u liggende editie vindt u in het verhaal van Fred de Wit over Albert Jan Klaus opnieuw een verwijzing naar dit zeer herkenbare stukje van het centrum van Mijdrecht.

Leuk om weer over te lezen, net als over de Nessersluis, het vroegere Wilnis, de zangvereniging Kunst Na Arbeid, de Vinkevener Jan Berkelaar of de wapendroppings hier in de buurt tijdens de tweede wereldoorlog.

Samen met de diverse aankondigingen, foto's en overig leesvoer vormen de artikelen van onze medewerkers weer een prima te verorberen menu aan historisch interessant materiaal.

Digitale nieuwsbrief

Met enige regelmaat geven we een digitale nieuwsbrief uit. Elke maand proberen we u via dit bulletin op de hoogte te stellen van de laatste nieuwtjes aangaande onze vereniging en de regionale historie.

Ontvangt u deze nieuwsbrief nog niet? Jammer, want de laatste actualiteiten en nieuwtjes plaatsen we niet meer in de Proosdijkoerier.

Dus wilt u - net als ruim vijfhonderd andere betrokkenen - toch goed op de hoogte blijven? Meld u dan eenvoudig aan door uw naam en e-mailadres in te vullen op de homepage van de website van de historische vereniging. U ontvangt dan ook regelmatig de nieuwsbrief.

Zie ook onze website: www.proosdijlanden.nl

In deze Proosdijkoerier

39	Dertig jaar	64	De melk kookt over
40	Negentig jaar Kunst na Arbeid	66	In gesprek met Jan Berkelaar
46	Wilnis, een eeuw geleden	69	Heeft u ze nog? Die oude klassenfoto's?
50	Wilnise burgemeester veroordeeld tot tien jaar gevangenisstraf	70	Tot op de bodem uitgezocht [2]
55	Toen ... en nu	72	Surfen op het web [19]
56	600 jaar erfgoed. Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen	73	Verenigingsnieuws
58	De Nessersluis, een 'klinkend' resultaat [4]	75	Nieuwe leden - Colofon

Dertig jaar

In september 1984 is de historische Vereniging De Proosdijlanden opgericht. Vanaf dat moment verschijnt er elk kwartaal een fraai vormgegeven blad met verhalen over de regionale historie. Niets dan lof aan de samenstellers hiervan. Bijzonder dank aan de vaste en incidentele schrijvers, die al sinds jaar en dag

hun bijdragen leveren aan ons alom gewaardeerde verenigingsblad.

Naast de Proosdijkoerier, waarvan u nu het juni-nummer in handen hebt, besteden enkele werkgroepen meer specifieke aandacht aan historisch belangwekkende onderwerpen in De Ronde Venen. Zo is de werkgroep genealogie elke maand actief. De werkgroepleden bieden volop steun aan een ieder, die zijn of haar familiegeschiedenis wil napluizen. Onze werkgroep documentatie is elke week aan de slag in onze verenigingsruimte 'de Oudheidkamer,' in het Dorpshuis van Vinkeveen. Een steeds rijker gevuld documentatiecentrum is toegankelijk voor iedereen, die iets over onze plaatselijke geschiedenis terug wil zoeken. Daarnaast zijn er leden actief in onze werkgroepen heemkunde, archeologie en monumenten en de vele activiteiten en publicaties zijn vaak het gevolg van de inzet van onze zeer betrokken leden van de pr-werkgroep.

Alle inzet van de vele tientallen vrijwilligers waar-deren we zeer. In september vieren we ons dertigjarig bestaan. Een speciale dag op 27 september in partycentrum De Meijert kent een programma, dat u eigenlijk niet mag missen. Diverse andere plaatselijk bekende verenigingen, die ook een jubileum te vieren hebben, werken aan deze speciale lustrumdag mee. Een zeer gevarieerd en verrassend programma staat op de rol.

Jaren tachtig

Natuurlijk kijken we met onze verenigingsactiviteiten en vooral ook via ons kwartaalblad vaak verder terug dan dertig jaar geleden. Er is heel veel te vertellen over hoe het hier vroeger was en wat de mensen meemaakten. Maar nu zijn ook de jaren tachtig van de vorige eeuw alweer geschiedenis.

Wat heeft u voor herinneringen aan dat decennium? Weet u nog welke muziek er destijds populair was? Of bent u meer fan van de jaren zestig als het om muziek gaat? Weet u nog welke gebeurtenissen het nieuws beheersten op sportief gebied of op politiek gebied? De Titanic gevonden, de bende van Nijvel, Wubbo Ockels, Hinault, Zoetemelk, het Heizeldrama, Flevoland als twaalfde provincie, de Challenger, Evert van Benthem, Tsjernobyl, de Oosterscheldedam, Thatcher, de Soundmixshow, Goud hè, Poolse Solidariteit en uiteindelijk ook de val van de Berlijnse muur. Het zijn zo maar wat namen en zaken uit die periode. Dertig jaar geleden.

Kijkt u nog wel eens terug in uw fotoboeken uit die periode? Uw vakanties, uw belevenissen, uw werkzaamheden? Tijdens de diverse jaarmarkten kunt u weer volop mee genieten van oude foto's uit onze dorpen. Op

deze markten is de historische vereniging als gebruikelijk weer vertegenwoordigd en dan krijgt u weer de kans om even genoeglijk terug te zien naar wat ooit was en soms nu niet meer is....

Zoete herinneringen aan vroeger, die we ook tijdens onze jubileumviering willen oproepen. Geniet met ons mee, net zoals we u toewensen dat u weer met veel plezier deze editie van ons kwartaalblad zult doorlezen. Dank voor uw betrokkenheid en graag tot ziens bij onze activiteiten.

EEN SPECIALE DAG OP 27 SEPTEMBER

IN PARTYCENTRUM DE MEIJERT

KENT EEN PROGRAMMA,

DAT U EIGENLIJK NIET MAG MISSEN.

**BEZOEK ONZE KRAAM OP DE JAARMARKTEN
VAN 4 JUNI (MIJDRECHT), 25 JUNI
(WILNIS) EN 16 JULI (VINKEVEEN).
ALTIJD GEZELLIG!**

Negentig jaar Kunst na Arbeid

DEEL 1 'DE CRISISJAREN'

Het is maandag 25 augustus 1924. In het schaftlokaal van de biscuitfabriek De Lindeboom in Mijdrecht zitten 40 medewerkers te luisteren naar de heer Polhuis die zijn idee uiteenzet een Christelijk gemengd zangkoor op te richten. Zijn streven is Gods naam te eren en te verheerlijken door het zingen van gewijde liederen. Negentig jaar zal het koor stand houden. Dan valt het doek. In dit deel de oprichting van het koor, de moeizame strijd tijdens de crisisjaren en de overleving gedurende de oorlogsjaren.

Het voelde als een spoorslag

Een neutrale vereniging ziet Polhuis niet zitten, want je bent vóór God of tegen God en gelet op het grote aantal zanglustige Mijdrechtse en Mijdrechtenaren is het bestaansrecht van een positief christelijk zangkoor zeer wel mogelijk. De onverwachte medewerking die hij voor zijn idee kreeg gaf hem een spoorslag verder te gaan. Langdurig applaus volgt. Daarop wordt de presentielijst voorgelezen. Wie wil er lid worden. Zestien dames en zestien heren zeggen ja. Na dit mooie begin worden de neezeggers vriendelijk doch dringend verzocht het lokaal te verlaten zodat er een ledenvergadering gestart kan worden en een bestuur gekozen. Tot voorzitter wordt gekozen dhr. Jac. Hoogendoorn. De andere bestuursleden worden mej. J. Broekhuijsen, dhr. C. Rijkenberg en dhr. van de Lagemaat. Dit bestuur zal proberen elke woensdagavond in de Chr. School op Bosch en Hoven een lokaal te huren, een directeur (lees: dirigent) aan te stellen en zangstukken zien te vinden. De contributie wordt 15 cent per week.

Een week later al volgt met 39 leden de eerste ledenvergadering. Veel vragen tijdens de vaststelling van het reglement. "De meeste verenigingen innen de contributie maandelijks, waarom moet dat bij ons wekelijks", vraagt iemand. "Wij zijn ook zakelijk", laat de voorzitter weten. "Wanneer je per week geld int krijg je elk kwartaal een week extra en dat is goed voor onze armenkas". Een ander lid vraagt waarom een nieuw lid "ter stijving van de kas" 50 cent entreegeld moet betalen. Daarop oordeelt de voorzitter "Wij zijn luitjes onder elkaar. Als iemand dat bezwaarlijk vindt, is er wel een mouw aan te passen". Laatkomers bij de repetities een boete opleggen, zoals de Uithoornse zangvereniging doet, haalt het niet. Dat zou leden kunnen kosten. Het laatste punt tenslotte is de

naam van de vereniging. Uit drie namen wordt na ampel overleg voor 'Kunst na arbeid' (KNA) gekozen.

Eerst een orgel, pas dan een kinderkoor

Een maand later. Een zangvereniging moet wel instrumenten hebben. Voor KNA is dat een orgel. De grote vraag is, waar halen we het geld vandaan. Proberen van particulieren een renteloos voorschot in leen te krijgen en hun uitzicht geven op een vlotte terugbetaling, stelt voorzitter Hoogendoorn voor. Hij denkt aan zeven gulden vijftig per maand. De provisie, die hij in zijn beroep als handelaar krijgt, stelt hij daarvoor graag ter beschikking. Daarnaast, de heer A. van Doesburg heeft al 100 gulden toegezegd. Als dit alles lukt, dan kunnen we heel gauw naar Goldschmeding een orgel kopen. Andere vraag: "We hebben nu een zangkoor waarvoor een minimum leeftijd van zestien jaar geldt. Moeten we dan ook nog een kinderkoor hebben?" De meerderheid denkt van wel. Vijf vrouwelijke 'koristen' blijken dan bereid leiding te geven aan een jeugdkoor waarvoor zich al 32 meisjes en 15 jongens bij de voorzitter hebben aangemeld. De koristen willen tijdens de oefenavonden de directeur best bijstaan met het handhaven van de orde. Omdat dit alles pas het begin is zal het grote koor misschien wel geld bij moeten passen. Zeker nu de directeur vijf gulden per avond en de school 50 cent per keer vraagt.

Alle begin is moeilijk

Een goed half jaar na de oprichting beginnen de financiën te knellen. Er zit nog maar 67,97 gulden in kas en daar moet het maandsalaris van de directeur nog van af. Het ziet er naar uit dat de kas straks snel leeg is, vandaar het voorstel om de contributie van 15 cent naar 20 cent te brengen. Komt mede omdat de directeur voor het grote koor straks per maand 35 gulden en voor het kleine koor

1928 - De groei zet door

25 gulden wil vangen. Hem halen en brengen kost elke keer ook nog eens drie gulden. Alles opgeteld, veel meer dan wij kunnen opbrengen. We zullen hem wel vragen zijn eisen wat te matigen en wat meer afwisseling in de stukken te brengen. Even later blijkt de Oranjevereniging KNA gevraagd te hebben om bij het koningsfeest in de muziektent een paar liederen te zingen. Helaas, het koor heeft nog nooit vaderlandse liederen ingestudeerd en gelet op de korte voorbereidingstijd wordt besloten voor deze uitnodiging te bedanken. Wat meespeelt is dat die muziektent erg dicht bij het gereformeerde kerkgebouw staat. Binnenshuis een artistiek concert geven is minder opvallend en zal beter lukken.

De eerste jaarvergadering is in oktober 1925. Eenezestig leden horen dat de trip naar Huizen, waar een nationaal zangconcours is georganiseerd, als een leerschool is ervaren. Een derde prijs en roem voor de dirigent voor zijn 'Bach'. Artikel vier van het reglement heeft wel wat voeten in de aarde. Elk nieuw voorgedragen lid moet zich in de algemene vergadering voorstellen en minstens de helft plus een van de uitgebrachte stemmen krijgen. De directeur vindt die stemming onzin. Als iemand drie of vier oefenavonden heeft bijgewoond en geen welkome gast blijkt te zijn, kan het bestuur "zoo iemand verzoeken zijn bezoeken te staken". Besloten wordt dat ieder voorgedragen lid zeven dagen de tijd krijgt. Komen er geen bezwaren binnen dan is aanneming een feit. De avond zelf wordt gevuld met echte en eigen verzonden voordrachten

af en toe afgewisseld met een stoelendans. De openschaalcollecte brengt 21 gulden in het laatje. De directeur kan weer met de auto gehaald en gebracht worden.

Propaganda even niet gewenst

Alle bestuursvergaderingen worden steevast in het kantoor van De Lindeboom gehouden. Soms komt het daarbij tot woordenwisselingen tussen de penningmeesters van het kinderkoor en het grote koor, want de financiën van het kinderkoor zijn nogal ondoorzichtig. Of het kinderkoor bestaansrecht heeft moet blijken uit hoe begunstigers er over denken. Wanneer de directeur een piano nodig heeft mag hij die halen bij concurrent Zang en

Vriendschap. Het handhaven van de orde tijdens de oefenavonden van het grote koor baart hem zorg. Steeds maar onderling gepraat en gelach. Vooral dames zijn daar sterk in. Meer discipline

GELDGEBREK IS EEN ALSMAAR TERUGKEREND DISCUSSIEPUNT

graag! Geldgebrek is een alsmaar terugkerend discussiepunt. Mijnheer A. van Doesburg zal nog even geduld moeten hebben voordat hij de 70 geleende guldens krijgt terugbetaald. Geld binnenhalen kan door foto's van het concours te verloten, sleden te lenen voor een sledenwedstrijd, of twee taarten laten maken en die verloten. Een ander voorstel is om tijdens de jaarvergaderingen zelf het buffet in handen te nemen. De heren zijn tegen. Zij voelen er niks voor om kelner te spelen. Is er een nieuwe orgelkruk nodig? De voorzitter kan zijn kruk toch met de organist delen?

Concours Alphen aan de Rijn

Hela gij bloempjes, slaapt gij nu nog?

November 1926 Tweede jaarvergadering. Zingen gaat steeds beter. In Alphen aan den Rijn tijdens een concours zelfs een 1e prijs. De bestuursvergaderingen blijven gezellig en zakelijk, alleen steeds maar die geldzorgen. De soliste bij de uitvoering straks kost tien gulden en de pianist vijf gulden. Dan maar een uitvoering zonder piano en pianist. Ook oppassen met reiskosten. Voor het concours in Huizen moeten drie autobussen gehuurd worden en die kosten 125 gulden. Gelukkig heeft de directeur laten weten zijn salaris bij het kinderkoor naar 15 gulden terug te brengen. Daarentegen vraagt hij voor een concours een toelage van 15 gulden, voor een kerkconcert ook 15 gulden en voor een generale repetitie 5 gulden. Waarom dan niet met koninginnedag in de muziektent optreden? Dat is wel niet onze eerste keus, maar nood breekt wet. Wel oppassen, want ons repertoire is nog steeds beperkt. Besloten wordt voorlopig niet tot de Bond van Chr. Zangverenigingen toe te treden. Enerzijds te duur, anderzijds te saai muziek.

Op 11 februari 1927 volgt in het Nutsgebouw de eerste openbare uitvoering. Leden betalen 75 cent, kin-

deren onder de veertien 50 cent. Soliste is de vrouw van directeur Berkhout. Haar optreden is gratis. Het grote koor zingt liederen van bekende componisten zoals Händel en Bach. Het kinderkoor zingt liedjes van Catharina van Rennes. Zoals: 'Hela gij bloempjes, slaapt gij nu nog?' en 'Wie met ons wil naar buiten gaan'. Een damessextet uit Amsterdam versterkt de optredens.

We zijn maar een boerendorpje

Juni 1928. De directeur vindt dat er steeds minder leden het koor in stand moeten houden. Hij wil propaganda-avonden. De nieuwe voorzitter, J. Pauw, denkt dat dit bangmakerij is om vreemde krachten binnen te smokkelen.

Berkhout lijkt even niet meer zo geliefd. Een voorstel hem voor het werk tijdens concoursen een extraatje te geven wordt niet opgepakt, net zoals antwoord op de vraag: "Wat doen we met muziek die hij alleen maar koopt om uit te proberen". Dat is toch geld vermorsen? Oktober 1929. Geen concoursen bezocht dit jaar. Wel meegedaan met de aubade in Amsterdam op 11 en 12 juni t.g.v. 50 jaar Nederlandschap van koningin-moeder Emma. En ... de jaarvergaderingen moeten in besloten kring blijven en geen andere optredens, beslist het bestuur.

Tienjarig bestaan van KNA in 1934 met het kinderkoor

“We zijn maar een boerendorpje en hoeven niet op de Amsterdamse manier concerten te geven met bijv. een declamator.”

Een tocht door de woestijn

De crisis in Nederland is op haar hoogtepunt beland. De voorzitter ziet de levenslijn van het koor als de tocht door de woestijn, maar blijft op God vertrouwen. In kas zit nog maar 16 cent. De directeur kost elke oefenavond bijna dertien gulden. De opbrengsten zijn nauwelijks een tientje. Volgens de penningmeester wordt er veel te veel geld aan muziek uitgegeven. Ze komen er niet uit. Op elke voor is een tegen. Ook de discussie over de komende ledenvergadering. Feestelijk of huishoudelijk. De leden willen feestelijk, het bestuur blijft verdeeld. Net zoals over entreegelden, verlotingen en uitvoeringen in de muziektent.

Desondanks was 1931 een goed jaar. Een geslaagde uitvoering en met beide koren naar een concours in Diemen. Ook het concert in de muziektent op de verjaardag van de koningin haalde een goede pers. Op de komende jaarvergadering wordt er alleen thee en warme chocolademelk geschonken. Ook geen taart meer verloten, wel een doos bonbons en een doos borstplaat. Een Sint Nicolaaspop met opschrift. “Ik heet Hannes, hoe heet mijn meisje?”, mag dit keer ook meedoen. Een lootje kost vijf cent.

IN DE KAS ZIT NOG MAAR 16 CENT

De crisis wordt voelbaar

1933. Er dreigt een bestuurscrisis want de zaken gaan niet goed. Enkele bestuursleden denken aan opstappen. Hoe houden we ons hoofd boven water zonder nieuwe leden? Een bazar houden is niks, vinden zes van de zeven bestuursleden. Dan komt iemand binnen die konijnen wil overdragen. Twee gulden voor vier stuks. Kunnen anderhalve gulden per stuk opbrengen. Doen, want we geven de moed niet op. De klap op de vuurpijl komt wanneer directeur Berkhout ziek wordt en zijn zwager moet invallen. Twee maanden later staat die al weer op straat, want wat winnen we met liedjes zoals De Twee Jager-tjes en het Angelus. Zijn opvolger heet Appeldoorn. Berkhout krijgt eervol ontslag.

Dit jaar geen concours bijgewoond, wel twee concerten in de muziektent. De penningmeester ziet het niet meer zitten en treedt af. De nieuwe penningmeester heet Jan Plooi. Het ledental staat op 21 dames en elf heren. In kas zit 88 gulden. Komt mede omdat we in de Chr. School goedkoper uit zijn dan in het Nutsgebouw. Het kinderkoor lijkt achteruit te gaan. Zingen gaat nu veel ruwer dan vroeger. Komt door de jongens, die waren er bij de vorige directeur niet bij. Besloten wordt op de oefenavonden geen koffie en koek meer uit te delen want daar krijg je slijm van in de keel.

Daar moet KNA het mee doen

1934. KNA bestaat tien jaar. Een bijzondere levensduur voor zangverenigingen in deze moeilijke tijden, constateert

Dagje uit met de zang - ± 1938

Dagje uit met de zang - ± 1939

de voorzitter. Uitvoering beide koren prima geslaagd. Concoursen in Jutfaas en Maartensdijk zijn goed bevalen. Beide koren een 1e prijs. Op koninginnedag weer een tentconcert in het park van mevrouw van Wieringen. De jaren daarop geen uitstapjes meer en nauwelijks concoursen bijgewoond. In 1938 gaat het bestuur overstag en wordt besloten toch maar een bazar te houden. Inwoners en bedrijven worden aangeschreven iets te schenken. Verkade in Zaandam haakt af, want KNA is geen liefdadige instelling. Van Houten in Weesp levert niets meer aan bazars. Wasfabriek Erdal stelt dat hun artikelen wegens “beschermde verkoopprijs” niet voor het gestelde doel beschikbaar zijn. Zilverfabriek Gero stopt wegens het grote aantal aanvragen. Beschuitfabriek Hille geeft vijftien ontbijtkoekjes, Sunlight Zeep geeft enige reclame artikelen. De NCRV stelt voor tombola's en bazars niets meer beschikbaar. Unilever tenslotte levert twaalf blijjes leverpastei. En daar moet KNA het mee doen.

Geen Oranje en geen Houzee

1940. De zangavonden kunnen beter gestopt worden. Soms zijn er maar acht heren en vier dames. Directeur Brouwer wil ermee stoppen. Voorzitter en penningmeester zijn daarop naar Wilnis geweest om te kijken hoe dirigent Westdijk het doet. Het instuderen gaat daar beter en het ingestudeerde is mooier. Lijkt een geschikte dirigent. Wat doen we? Stoppen of doorgaan. De meerderheid wil doorgaan, het bestuur blijft verdeeld. Jan Plooi blijkt een moeilijk figuur. Heeft op alles commentaar. Volgens hem moet zang vooraf met het bestuur worden besproken en niet alleen door de directeur worden vastgesteld. De voorzitter laat daarop weten daarover niet te kunnen oordelen. Neem het Ave Maria. De muziek is mooi, maar de bedoeling van de woorden kunnen we natuurlijk niet goedvinden.

1941 biedt niet veel nieuws. Gewoon neutraal zijn tijdens een concours. Geen Oranje en geen Houzee. Wie een concours ziet als een dagje uit, vliegt er uit. De vereniging is en blijft nummer een. Een lid wil in de volgende ledenvergadering vastgelegd zien dat de leden religieus christelijk zijn. De voorzitter is het daar niet mee eens. We kunnen van de leden geen geloofsbelijdenis verlangen. We hebben alleen recht van spreken als er op de houding tijdens de zang iets aan te merken valt. In april 1942 telt het bestuur twee voorzitters: Jan Verburg 1e en Jan Pauw 2e. Twee secretarissen: Gijs den Hertog 1e en Marie van Guilik 2e. Twee penningmeesters Jannie Rood 1e en Pieter Verweij 2e. Algemeen adjunct is Pim van Walraven. De leidsters van het kinderkoor zijn

Greet Verweij, Annie Verburg en Clazien Verburg. Zij vinden de stukjes van dirigent Westdijk veel te moeilijk. Annie wil weg, want hij kan ook niet met kinderen omgaan. Hierna houden de notulen van KNA even op. Pas op 24 maart 1948 komt er wat duidelijkheid wanneer dagblad Trouw een advertentie publiceert waarin het Mijdrechts Protestants kerkkoor een dirigent zoekt. Wat blijkt dan? KNA is tussen 1943 en 1947 als kerkkoor verder gegaan om die manier de bevoogding van de door de bezetter opgerichte Kultuurkamer, waar het openbare optredens betreft, te omzeilen.

Hoe KNA de jaren na de oorlog oppakte, leest u in een volgende Proosdijkoerier.

Geraadpleegde bronnen:

- *Archiefstukken KNA, waarvoor mijn dank aan het bestuur.*
- *Foto's afkomstig uit het verenigingsarchief.*

Wilnis, een eeuw geleden

Wilnis was honderd jaar geleden ongetwijfeld een dorp zoals veel andere dorpen op het platteland: elk met zijn eigen aardigheden en kneuterigheid. Een verhaal over de ingezetenen. Misschien wel over iemand die uw naam droeg, of een verhaal dat bij anderen herkenning oproept, dan wel zorgt voor een glimlach. Wat te denken van een brief, afkomstig van de Commissaris der Koningin, gericht aan burgemeester Van Baak. De Commissaris wil weten waarom S. Scheenaart in het achterliggende jaar 1913 zijn hengelakte niet af is komen halen.

Eerst maar even in korte lijnen verslag doen over de gemeente Wilnis in het jaar 1914.

Ter vergelijking met het jaar 1880 - toen de gemeente 2.179 ingezetenen telde - werden er in 1914 in het dorp 1.498 en in het buitengebied 708 inwoners geteld. Een toename van slechts 27 Wilnissers over 34 jaar! De vee-stapel bestond uit 2.100 stuks grootvee en 2.400 stuks kleinvee. Volgens de opgave van het onroerend goed in Wilnis stonden er 455 woningen: 339 in het dorp en 116 in het buitengebied. Het totaal aantal woningen kon vervolgens onderverdeeld worden in o.a. 91 huizen met één - en 170 met twee vertrekken.

Wilnis telde drie scholen

Wilnis telde drie scholen, de openbare lagere school in het dorp met 39 leerlingen. Dat was een school, die blijkbaar hoognodig aan vervanging toe was, gelet op het voorstel van B en W aan de Raad, om daarvoor fl. 4.800,- beschikbaar te stellen. Later in 1914 ging het plan alsnog de ijskast in vanwege de hoge kosten. Een tegenvaller voor gemeente-opzichter J. Brouwer, want van het oude hout dat daar zou vrijkomen had het kapotte afdak van de dokterswoning hersteld kunnen worden. Voor de volledigheid: de andere twee waren bijzondere scholen, in het dorp telde men 103 kinderen en aan de Uitweg (Woerdense Verlaat) stonden 74 paar klompen in de gang.

De eerste raadsvergadering in 1914 was op 9 januari. Zoals jaarlijks gebruikelijk was, werden de werkzaamheden op last van de gemeente toegewezen en gegund aan plaatselijke ambachtslieden. G. Krimp kreeg naast het timmerwerk het onderhoud aan de kerktoren toegewezen, het schilderwerk was voor J. v. Harberden, M. Kool mocht het smidswerk doen en de metselwerkzaamheden waren voor F. Tober. Maar voor

Gemeentelijk monumenten, Dorpsstraat Wilnis. Het linkerdeel nr. 72 werd in 1913 gebouwd in opdracht van de heer van Sevenhoven. Het winkelpand rechts nr. 74 met portiek, een jaar later voor E.J. van Schuppen (foto Stef Veerhuis)

allen gold dat vooraf altijd eerst een 'eerlijke' prijsopgaaf ingediend moest worden.

Over nieuwbouwplannen binnen de gemeente hadden men in 1914 bepaald geen klagen. De eerste aanvraag werd op 14 januari ingediend door koperslager E.J. van Schuppen voor de bouw van een nieuw winkel/woonhuis. Zijn verzoek stuitte op weerstand bij zijn buurman, die wethouder was. Deze W. van Sevenhoven eiste dat er op de schoorsteen een vonkenvanger aangebracht diende te worden.

EEN MAAND LATER
WERD PIJNLIJK DUIDELIJK
DAT HET ALLEMAAL
VEEL ERGER WAS GEWEEST.

De raadsvergadering van 21 april werd voorgezeten door wethouder W. van Sevenhoven vanwege de ongesteldheid van voorzitter Van Baak. Een maand later werd pijnlijk duidelijk dat het allemaal veel erger was geweest dan men aanvankelijk gedacht had toen in de raadsvergadering het overlijden van de burgemeester werd herdacht. Zijn weduwe had een verzoek ingediend voor een jaarlijkse uitkering, omdat

het uit te keren pensioen niet toereikend zou zijn. In de vergadering van 31 juli, die werd voorgezeten door de nieuwe burgemeester M. Fernhout, zal dit ongetwijfeld aan de orde zijn gekomen.

Bouwaanvraag

In juni 1914 kwam een bouwaanvraag binnen van W. Smit uit Vinkeveen om een smidse in bedrijf te mogen brengen. Je zal er maar naast wonen, zoals het geval was voor scheepsmakersknecht A. Kerver. Brandgevaar en geluidsoverlast werden bij een eventuele toewijzing dit keer zwaar mee gewogen. De eis van het College ging heel ver, want in geval van ziekte in huize Kerver mochten er in de aangrenzende smederij geen geraasmakende werkzaamheden verricht worden, voor zo lang als het College dat wenselijk achtte. Het is niet onwaarschijnlijk dat de hevige brand eerder dat jaar bij veehouder J.C. Gentenaar bij velen in het achterhoofd mee heeft gespeeld. De Haarlemse Brandverzekering Maatschappij was echter van oordeel dat het "allemaal nog al mee was gevallen". Op verzoek liet men weten dat er geen redenen waren voor een extraatje voor de vele spuitgasten die daar in touw waren geweest. Er werd daarom besloten om de gemeentekas hiervoor aan de spreken: 40 cent voor hen die met het hooi waren bezig geweest, voor de pompers 25 ct. en de jongens 10 ct.

Waarschijnlijk zat de schrik er bij veehouder Gentenaar nog enige tijd in, want uit het proces-verbaal - dat niet lang daarna door veldwachter Mensink was opge maakt - werd pijnlijk duidelijk dat deze onfortuinlijke veehouder een lantaarnpaal volledig over het hoofd had gezien. Een klus voor timmerman G. Krimp, die de kosten ten bedrage van fl. 3,- op hem zou verhalen.

De schade aan de lantaarnpaal stond in geen enkele verhouding met het ongeval op de Lange Meentweg. Hierbij was melkrijder D. van Eijk betrokken, die ongelukkigerwijs de Bijleveldse brug zo hevig ontwrichtte dat verkeer voorlopig niet mogelijk zou zijn. Een strop voor de omnibusdienst van L. Jongeneel en J. Vis, die bepaald niet op deze stremming zaten te wachten en die daarom voorstelden om voorlopig een noodbrug neer te leggen. Daar zat echter een kostenplaatje aan, waaraan niet kon worden voldaan. Ook het aanbrengen van een nieuwe ijzeren balans vond men veel te duur (fl. 411,00).

Uiteindelijk werd besloten om hiervoor houten balken te gebruiken. Dat hoefden geen nieuwe te zijn, als ze maar gaaf waren. Er was sprake van enig oponthoud, zo valt te lezen in de raadsnotulen.

Smid Kool voelde zich gepiepeld. Hij had zijn beklag gedaan over opzichter Brouwer, die hem gepasseerd zou hebben voor de werkzaamheden aan de Bijleveldse brug. Daarom klopte hij aan voor een schadevergoeding. Maar hij kwam van een koude kermis thuis. Brouwer vond dat Kool weinig haast had gemaakt met zijn herstelwerkzaamheden en dat daardoor de geplande opleveringsdatum in gevaar zou komen. Daarom had opzichter Brouwer halsoverkop het noodzakelijk werk uitbesteed aan Kooijman. Het ligt voor de hand dat de onfortuinlijke melkrijder tijdens al dit wikken en wegen knap in de rats zal hebben gezeten over de uiteindelijke hoogte van zijn financiële aansprakelijkheid in de herstelkosten.

Het bedrag van fl. 50,- zal als een mokerslag zijn aangekomen. Het blijft gissen naar het antwoord op de vraag wat de aanleiding geweest kan zijn van de vreselijke fout, die de ervaren beroepschauffeur maakte. Misschien had hij plotseling uit moeten wijken voor een loslopend dier of - nog erger - een kind op de weg? Of was het te wijten aan de slechte toestand van een weg vol kuilen of.....

Komst automobiel

Net als elders zal het gemeentebestuur de komst van het automobiel in Wilnis niet bepaald als een zegen van vooruitgang hebben begroet. In de raadsnotulen komen met enige regelmaat verzoeken binnen voor toestemming, om gebruik te mogen maken van in slechte staat verkerende plaatselijke paden. Zo vroeg dhr. E. Razoux Kühr, arts te Nieuwkoop, toestemming voor het rijden met een motorvoertuig op meer dan twee wielen vanaf Woerdense Verlaat op de Uitweg en de Meentweg. De ontheffing werd verleend op voorwaarde dat hij bij naderend verkeer op de Korte Meentweg moest wachten op een wisselplaats "met een in rust gebrachte motor". Het onderhoud van wegen stond op een bedenkelijk laag pitje. Schipper Jan van Vliet leverde jaarlijks als laagste inschrijver het grint voor de wegen ad fl. 2,60 per kuub. Maar door de uitgestrektheid van het totale gebied kon T. de Heus als zelfstandige dit onmogelijk allemaal uitvoeren. Men dacht wat meer grip op zijn inspanningen te kunnen krijgen door deze zzz' er het aanbod te doen om in gemeentelijke dienst te treden. Voorlopig voor 9 maanden, met een wekelijkse toelage van fl. 11,00 inclusief pensioen.

Was er dan helemaal geen belangstelling voor vooruitgang m.b.t vervoer? Welzeker, maar die kwam van buitenaf. Het initiatief-voorstel voor het spoorlijntracé Nieuwveen-Papenveer werd wel degelijk gesteund. Men was zelfs bereid om op zoek te gaan naar iemand die be-

Gemeentelijk monument, Ir. Enschedeweg 14 Wilnis.

Dit voormalige station gelegen langs het traject Uithoorn - Nieuwersluis werd op 1 december 1915 officieel geopend (grote foto Nico van Eijk)

reid was om - op verzoek van de Hollandsche Electriche Spoorweg Maatschappij - voor fl. 2,50 de verkeersdichtheid bij de overweg in de polder Groot-Mijdrecht te gaan tellen. En tussen de gebruikelijke bouwaanvragen zat de aanvraag voor de bouw van een haltegebouw, een privaatgebouwtje en een dubbele dienstwoning kadastraal bekend onder Sectie A-nr. 1314.

Er gingen sterke geruchten dat de komst van elektriciteit op handen zou zijn. En er waren plannen in een vroeg stadium voor de aanleg van een drinkwaterleiding. Mogelijk was dat de reden dat de uitvoering voor de bouw van drie arbeidswoningen ingediend door H. Haring, werd tegengehouden door gemeenteopzichter J. Brouwer. Wat was het geval? In de woningen was men voornemens om regenwaterputten aan te brengen. De goedkeuring kwam pas nadat de tekening was aangepast. De putten moesten naar buiten en binnen zouden dan regenbakken aangebracht worden.

Plannen genoeg, ondanks het feit dat de Eerste Wereldoorlog was uitgebroken. In verband met die oorlog waren er landelijk inmiddels allerlei aanbevelingen uitgevaardigd. De rogge zou worden gedistribueerd en alle automobielen

moesten worden geregistreerd, vooruitlopend op een eventuele vordering. De veehouders rond het gebied van de Hollandse Waterlinie werd aanbevolen om hun vee-stapel alvast te voorzien van een merkteken, voor het geval besloten zou worden om land onder water te zetten. Het aanbrengen van merktekens was een risicovolle aangelegenheid, omdat er in de provincie Utrecht gevallen van miltvuur, kwade droes en mond- en klauwzeer waren vastgesteld.

Steuncomité

Onder de bevolking van Wilnis waren inmiddels stemmen opgegaan voor het oprichten van een steuncomité ter leniging van de noden binnen de gemeente zelf. Omdat er werd verwacht dat een inzameling niet veel op zou brengen, werd het voorstel gedaan om de benodigde middelen dan maar uit de gemeentekas te halen. Klaar-

Gemeentelijk monument, Dorpsstraat 61 Wilnis. Dit woonhuis werd in 1873 gebouwd in opdracht van metselaar L. Vlasman (foto Nico van Eijk)

KLAARBLIJKELIJK WAS OOK HIER

DE BODEM IN ZICHT.

blijkkelijk was ook hier de bodem in zicht, want uiteindelijk zou een lening van fl. 500,00 moeten worden aangegaan, die de oplossing moest brengen.

In Wilnis was het gebruikelijk om jaarlijks oproepen uit te laten gaan voor gemeentelijke aanbestedingen. Voor de straatverlichting meldden zich twee gegadigden: D. Ruig en J.P. Kooijman. Laatstgenoemde zou met een bod van fl. 9,25 jaarlijks per paal met de eer gaan strijken. Op de levering van petroleum reageerde de Weduwe A.J. de Wit, die mocht gaan leveren voor 0,09½ cent per liter. P. van Oudenallen mocht de steenkool en cokes in 1914/1915 gaan verzorgen. Een andere toezegging werd gedaan aan Jan Zoutman uit Zevenhoven. Hij werd als enige gemachtigd tot het vangen en doden van mollen. Vermoedelijk ter voorkoming van misverstanden uit het verleden, werd afsluitend dit citaat in de notulering opgenomen; “... zomede tot het ten verkoop hebben, of te koop aanbieden van mollen, of het vervoeren van mollen mollenhuiden voor zowel Mijdrecht als Wilnis.”

De gemeentelijke begroting die voor 1915 werd vastgesteld en goedgekeurd bedroeg fl. 14.752,51½.

Een deel daarvan werd gevormd door de onderstaande salarissen:

- Burgermeester A. van Baak - 750,00
- Secretaris D.J. Munnik - 900,00 +
als Ontvanger 375,00 +
als Ambtenaar van de Burgerlijke Stand 96,00
- Wethouder W. van Sevenhoven - 2,00 per huwelijk
- Veldwachter J.W. Mensink - 375,00 en 100,00 dienstkleeding +
als gemeentebode 126,50 +
als Ambtenaar van de Burgerlijke Stand 10,00
- Gemeente Geneesheer D.G. Mees ten Oever - 350,00 plus een
vrije dienstwoning
- Tolgaarder J. Bader - 350,00
- T. van Soest Telefoon kantoorhouder - 85,00
- J. Brouwer Gemeenteopzichter - 50,00
- T. Vonk Nachtwaker - 5,00 per week
- Mej. G.G. van Roon onderwijzeres handwerken - 60,00
- A. de Ruiters Gemeente veearts - 50,00

Bronnen:

- Raadsnotulen, ingekomen stukken en bouwvoorvragen Wilnis 1914
- Met dank aan W. Becker en Jan Rouwenborst

Wilnise burgemeester veroordeeld tot tien jaar gevangenisstraf

Op woensdag 17 oktober 1821 vindt er in het gemeentehuis te Mijdrecht een bijzondere raadsvergadering plaats. Aanwezig zijn de schout (burgemeester), tevens gemeentesecretaris Jacob Verdam, de assessoren (wethouders) Maarten van Eijk senior en Marcelis de Jong en de gemeenteraadsleden Jan Eikelhof, Daniel de Bruijn, Dirk de Groot en Abraham Burggraaf. Het raadslid Hendrik Westerveen is afwezig.

De schout opent de vergadering en deelt de raadsleden mee dat bij hem en de vrederechter van dit kanton (rechtbank) het bericht binnen is gekomen dat de ontvanger van de directe belastingen en de gemeentelasten van Mijdrecht, Albert Jan Klaus, zich schuldig heeft gemaakt aan het heffen van meerdere sommen geld dan de belastingplichtigen van onze gemeente in werkelijkheid verschuldigd waren.

“Nadat ik dit vernomen had hebben de vrederechter en ik op 10 oktober de directeur van de belastingen in de provincie Utrecht gevraagd om hierna onderzoek te doen. Vervolgens heb ik samen met controleur Buddingh op 11 oktober het kantoor in de woning van de ontvanger Albertus Jan Klaus bezocht, maar hij was hier niet aanwezig. Bij informatie bleek dat hij zich de avond hiervoor naar elders had begeven zonder te zeggen waar hij naar toe ging. Tijdens het onderzoek was de kas ten aan-

zien van de directe belastingen in orde, maar omdat het journaal (kasboek) niet was bijgehouden kon de controle van de dorpslasten niet plaatsvinden. Bovendien bleken registers niet aanwezig te zijn en controleur Buddingh heeft daarop samen met mij verder onderzoek naar het vergrijp gedaan en wij kwamen tot de conclusie dat de kohieren (belastingregisters) over diverse jaren niet aanwezig waren, en dat hierover pas kon worden beschikt, als Klaus hierbij aanwezig zou zijn.

Uit het verdere onderzoek bleek wel dat de ontvanger, die tevens burgemeester van Wilnis is, zich inderdaad heeft schuldig gemaakt aan de invordering van hogere sommen belastinggeld dan bij de belastingplichtigen is aangeslagen. En dat hij in het jaar 1820 een bedrag van 280 gulden meer had ontvangen dan betaald had moeten worden. Op 15 oktober ben ik samen met controleur Buddingh weer naar het kantoor van Klaus gegaan, maar wij troffen hem wederom niet thuis.

Hierop werd bekend gemaakt dat Klaus met onmiddellijke ingang van zijn post als ontvanger was ontheven. Alle boeken, papieren, stukken en gelden hebben wij overgedragen aan de ontvanger van Wilnis, Jacob van der Does, die Klaus voorlopig zal vervangen. Naar aanleiding van deze mededelingen moest het college van Mijdrecht een aantal besluiten nemen om de inkomsten van 1820 tot en met 1821 opnieuw te controleren. Inmiddels was de commissaris van de Koning in Utrecht van de fraude op de hoogte gesteld. Deze heeft de zaak in behandeling gegeven van het Hoog Gerechtshof te Den Haag en die besloot daarop:

De stukken tot deze zaak betrekkelijk door den Griffier gelezen zijnde. Gezien het requisitoir van de Procureur Generaal, door denzelven geteekend en ter tafel overlegd, daartoe tenderende, dat het Hof de beklagde voor zoude stellen aan het Hof van Assisen voor de provincie Holland Noorderkwartier en Utrecht. “

Het gebouw links is het voormalige rechthuis van Oudhuizen waar op 19 januari 1843 de verkoop van een deel van de bezittingen van het echtpaar Klaus werd geveild. Later kreeg het de naam van 'De Vergulde Wagen'. Aan het hek werden de paarden vastgebonden. In 1984 is het pand verbrand en nooit meer opgebouwd.

DE FAMILIE KLAUS

Omstreeks 1795, in het begin van de Bataafse Revolutie, hebben zich diverse personen vanuit elders in Mijdrecht gevestigd, die al spoedig een belangrijke rol zouden spelen bij plaatselijke omwentelingen. Onder hen was ook Paulus Klaus, de vader van Albertus Jan Klaus.

Hij was een kapitaalkrachtige man en had daardoor al spoedig een aantal veengronden in Wilnis en Mijdrecht kunnen kopen. Zijn zoon, Albertus Jan was geboren omstreeks 27 maart 1771 te Amsterdam en wist al gauw diverse Openbare ambten te bemachtigen. Allereerst werd hij in 1795, 24 jaar oud, schout van de gemeente Sloten

met daarbij Sloterdijk, Osdorp en de Vrije Geer. Deze benoeming heeft maar kort geduurd, want hij beklagde zich daar over de behandeling door de gemeentesecretaris en de leden van de municipaliteit, de toenmalige naam van de gemeenteraad. De klacht werd in 1796 behandeld in het algemene comité maar toen was hij geen schout van Sloten meer.

In 1805 werd Klaus burgemeester en gemeentesecretaris van Oudhuizen, dat toen nog een zelfstandige gemeente was. Op 19 juni 1809 trouwde hij te Rotterdam met Maria van Dijk. Na het overlijden van de burgemeester van Wilnis werd hij op 29 december 1812 eveneens burgemeester van deze gemeente. In 1817 was Jacob Verdam gedurende enige maanden tijdelijk burgemeester van Wilnis. Hij verving namelijk Klaus omdat die geschorst was vanwege verdenking van financiële malversaties. In de notulen van de gemeenteraden van Wilnis en Mijdrecht is hierover niets te lezen. Waarschijnlijk heeft men niets kunnen vinden, want na enige tijd werd zijn schorsing ingetrokken en kon hij zijn ambt weer uitoefenen. De invloed van de familie Klaus werd nog groter toen de zuster van Albertus Jan Klaus trouwde met de burgemeester van Mijdrecht, Henricus Abraham van Doorn van Noord-Scharwoude die eveneens zeer vermogend was. Het huwelijk bleef kinderloos, evenals het eerste huwelijk van burgemeester Van Doorn. Zowel de eerste vrouw als de tweede vrouw van deze burgemeester is op vrij jonge leeftijd overleden.

Toen burgemeester Van Doorn in 1820 stierf, bleek uit het testament dat de vrouw van Albertus Jan Klaus tot één van de erfgenamen behoorde en daardoor in het bezit kwam van het huidige pand Dorpsstraat 23 in Mijdrecht. Zij betrokken de woning waardoor de burgemeester van Wilnis in Mijdrecht kwam te wonen. Maar het was wel praktisch omdat hij in Mijdrecht ook de ontvanger van de belastingen was. Waar bestonden in deze periode de werkzaamheden van de belastingontvanger uit? Volgens de toenmalige belastingvoorschriften werden de inwoners onder andere aangeslagen voor de bebouwde en onbewoonde eigendommen, het aantal deuren en vensters van de woningen, het personeel dat men in dienst had en het meubilair. Dit alles werd berekend volgens regels waaraan Klaus een eigen invulling had gegeven, maar die niet strookten met de wettelijke aanslag. Het gevolg was dat de belastingplichtigen meer moesten betalen dan volgens de wettelijke aanslag was aangegeven. Het extra-bedrag dat boven de aanslag door Klaus werd ontvangen stak hij in zijn eigen zak. De fraude

werd ontdekt nadat sommige inwoners hun aangiften vergeleken met de aanslagen van andere gemeenten. Het was wel toevallig dat dit gebeurde direct na het overlijden van zijn zwager, de Mijdrechtse burgemeester Van Doorn.

Had zijn zwager soms de oplichtingen oogluikend toegestaan en had de nieuwe burgemeester Jacob Verdam de onregelmatigheden vermoed? Klaus had namelijk wel geprobeerd bij sommige belastingplichtigen het te veel betaalde terug te geven, maar de bal was aan het rollen gegaan en er was geen houden meer aan. Hij koos ervoor om zo spoedig mogelijk met de noorderzon te verdwijnen, teneinde aan arrestatie te ontsnappen. Bij het bezoek aan de woning van Klaus werden de ambtenaren, die bezig waren met het onderzoek te woord gestaan door zijn neef, Philippes Holtius, die daar logeerde. Deze verklaarde dat hij van de gang van zaken niet op de hoogte was en dat Klaus zijn woning op 11 oktober had verlaten en aan niemand gezegd had waar hij naartoe ging. Omdat Albertus Jan Klaus bij het controleren de boeken en journaals niet aanwezig was, en men daarom onvoldoende inzicht kreeg in de financiële handel en wandel van de belastingontvanger, besloot men uitvoering te geven aan het vonnis van 13 december 1822 en beslag te leggen op zijn bezittingen. Dit gebeurde op 31 januari 1823 toen de ontvanger der domeinen van het kantoor Woerden Breddius, de vrederechter van Eijk en griffier van Dam, zich vervoegden ten huize van de geschorste belastingontvanger en Wilnisse burgemeester ten einde beslag te leggen op al zijn goederen. Zij werden ontvangen door Maria van Dijk van Noord-Scharwoude de vrouw van de verdachte. Van haar zwager, de vroegere Mijdrechtse burgemeester, had zij naast huizen en landerijen eveneens de rechten op de heerlijkheid Noord-Scharwoude geërfd. Vandaar dat ze deze titel mocht voeren en hiervan veelvuldig gebruik heeft gemaakt.

Het Rasphuis in Amsterdam omstreeks 1820 waar misdadigers werden opgesloten

HAD ZIJN ZWAGER SOMS DE OPLICHTINGEN OOGLUIKEND TOEGESTAAN?

DE GARDEROBE VAN MEVROUW KLAUS MOCHT ER OOK ZIJN.

De boedelbeschrijving van de familie Klaus

Met de beschrijving van de boedel van de frauderende ontvanger is men drie dagen bezig geweest. Alles werd zorgvuldig genoteerd op 36 vellen papier die ongeveer overeen komen met ons huidige A4-formaat. Het genoteerde geeft een goed beeld van de toenmalige indeling van het huis en het huisraad die omstreeks die tijd werd gebruikt. Bovendien geeft het ons een inzicht in de bewoners zelf. Toen de bezittingen van de vorige bewoner Van Doorn moesten worden geveild, in verband met de betaling van successierechten, werd alles op schrift gesteld waaronder een behoorlijk aantal waardevolle en geschiedkundige boeken en schilderijen.

Bij Klaus niets van dit alles. Daaruit moeten wij vaststellen dat Klaus niet iemand was met een grote culturele belangstelling. Uit een voorraad keukengerei, de inhoud van de provisiekasten en de inhoud van de kelder blijkt dat hij wel een liefhebber van lekker eten moet zijn geweest. Zo noteerde de griffier onder andere in de kelderruimte een grote hoeveelheid flessen met rode en witte wijn, drie tonnen met boter, een ton met snijbonen en andijvie en een flinke partij aardappelen. In de provisiekamer bevond zich een ton met witte bonen, een ton met rijst, een ton met gort en een kist met suiker. Geen wonder dus dat in het aangeplakte signalement van opsporing Klaus letterlijk werd omschreven als een dikke man met een hangbuik. Dit signalement vermeldde ook dat hij niet groter was dan 1 meter 50. Bovendien had hij donker haar, een zwarte baard en grijzende bakkebaarden. Tevens stond vermeld dat hij: *“een vuilachtige bleke gelaatskleur had, ontzettend schielijk (vlug) sprak, stotterde en sterk stonk uit zijn asem (adem).”* Van dit signalement kan men tegenwoordig een aardige compositietekening maken, maar in 1823 was men nog niet zo ver.

De garderobe van mevrouw Klaus mocht er ook zijn. Zo had zij keus uit 24 verschillende rokken en 18 paar kousen. De linnenuitzet van het echtpaar bestond uit maar liefst 48 beddenlakens en evenveel kussenslopen onder andere voor het hemelbed, 12 tafellakens en 60 servetten. En dit alles in een tijd van grote armoede waarin de gewone burger niet meer kleren had dan hij droeg. Sieraden

werden amper gevonden totdat de deurwaarder in de bovenachterkamer een notenhouten kastje met laden vond dat op slot was. Toen hij aan mevrouw Klaus vroeg om dit te openen zei ze dat de inhoud niet tot de gemeenschappelijke boedel van haar en haar man behoorde maar eigendom was van Elias Joseph Heijmans te Wilnis, die in Mijdrecht een bank van lening beheerde. Zij behield zich daarom het recht voor om de inhoud hiervan, wanneer Heijmans hier om zou vragen, aan hem terug te geven. Toch werd de inhoud genoteerd en de deurwaarder trof hier een vermogen aan sieraden aan. Men noteerde onder andere 50 gouden ringen, 3 gouden horloges, 11 gouden doekspelden, 11 snoeren bloedkoralen, 34 zilveren horloges, 12 zilveren snuifdozen en 25 zilveren beugeltassen. En dit is maar een kleine greep uit het totaal dat door de griffier werd genoteerd.

Het doet overigens vreemd aan dat deze Elias Joseph Heijmans als eigenaar van dit alles aan de joodse synagoge in de Mijdrechtse Kerkstraat, wegens onvermogen geen financiële bijdrage kon leveren. De deurwaarder en zijn assistenten zullen zich daarom waarschijnlijk wel afgevraagd hebben of dit verhaal van mevrouw Klaus wel klopte. Op de derde dag van de beslaglegging heeft men zich nog bezig gehouden met het inventariseren van de effecten, onroerend goed en de schulden van Klaus. Opmerkelijk waren twee schuldbekentenissen van bankhouder Heijmans ten bedrage van 6160 gulden. Zou deze daarom al die gevonden sieraden in onderpand hebben gegeven? Of moet Klaus eigenlijk de bank van lening hebben beheerd en zou Heijmans als een soort zetbaas hebben gefungeerd omdat Klaus in zijn functie als burgemeester en belastingontvanger dit nooit had mogen doen? Uit de vorderingen en schulden kwam ook vast te staan dat Klaus zich intensief bezig heeft gehouden met de handel in onroerend goed. Hij heeft in Mijdrecht, Wilnis en Oudhuizen veel huizen gekocht hetgeen blijkt uit diverse notariële akten uit die tijd en de inventarissen van zijn bezit die na zijn vlucht zijn opgetekend. Niet alleen het nog bestaande pand Dorpsstraat 23 was eigendom van de familie maar ook de helaas verdwenen panden aan beide zijden van deze woning en de bijbehorende tuinen. Ook bezat de familie nog de helft van de suikerraffinaderij “De Groote Zilverberg” aan de Nieuwezijds Voorburgwal, grenzende aan het voormalige Burgerweeshuis, nu het Amsterdams Museum.

Een zeer zware veroordeling

Op 13 december 1822 vond de veroordeling van de belastingontvanger plaats. Klaus was hier niet bij aanwezig omdat hij nog steeds voortvluchtig was en men niet wist waar hij vertoefde. Het arrest werd uitgesproken door het Hof van Assisen (de rechtbank) dat belastingzaken behandelde voor de provincies Noord-Holland en Utrecht en zitting hield in Amsterdam. Het gerecht stelde vast dat Klaus weerspanning (in strijd) was geweest aan de wet en daarom werd hij officieel geschorst in zijn rechten van burgerschap en werden eveneens zijn goederen in beslag genomen gedurende de tijd dat hij onvindbaar was. Vervolgens werd hij schuldig verklaard omdat hij als openbaar ambtenaar en ontvanger van openbare gemeentepeningen grotere bedragen had opgelegd aan de belastingbetalers dan deze aan de gemeente verschuldigd waren.

Hij werd daarom veroordeeld tot tien jaar opsluiting in een tuchthuis waar hij tevens door arbeid de kosten van zijn onderhoud moest verdienen en ook diende hij een boete van 825 gulden te betalen. Tevens moest hij de proceskosten betalen van 67 gulden en 89 cent. Bovendien werd hij veroordeeld tot geseling op een schavot op een van de openbare plaatsen in Amsterdam en werd de bekendmaking van het vonnis openlijk met tromgeroffel voor zijn woning in Mijdrecht bekend gemaakt. Het uitgesproken vonnis van het gerecht werd bovendien in groten getale in Amsterdam en Mijdrecht aangeplakt. Klaus beheerde eveneens de gelden van de Hervormde kerk in Wilnis en hier waren onregelmatigheden aan de orde. Men heeft vanuit het kerkbestuur daarvoor geen aangifte gedaan.

Waarom heeft hij eigenlijk deze fraude gepleegd? Zoals eerder is vermeld was de familie steenrijk hetgeen ook blijkt uit de beslaglegging van zijn roerende bezittingen die hij in Mijdrecht had. Een antwoord op deze vraag hadden we misschien kunnen krijgen als hij voor de rechtbank was verschenen. Hij had gedurende de tijd dat hij voortvluchtig was zich toch in leven moeten houden. Heeft hij misschien toch contact gehouden met zijn familie en hebben zij hem geld voor zijn levensonderhoud gegeven? Ook is niet bekend of hij toch ooit is gepakt en zijn straf heeft uitgezeten. Het blijft een raadsel want toen zijn zoon Willem een kleine tien jaar later in Mijdrecht werd ingeschreven voor de militaire militie was zijn vader nog

WAAROM HEEFT HIJ EIGENLIJK DEZE FRAUDE GEPLEEGD?

De woning met daarnaast nog het aangrenzende pand en één van de bomen van de oorspronkelijke tuin.

steeds voortvluchtig. Hij is in ieder geval niet meer in zijn woning in Mijdrecht teruggekomen want uit een akte van overlijden van de gemeente Rotterdam blijkt dat Albertus Jan Klaus op 26 maart 1842 te Rotterdam is overleden in een woning aan de Binnenweg. Drie dagen hiervoor was hij eenenzeventig jaar geworden.

DE ERFENIS

Omdat er tussen Klaus en zijn vrouw een gemeenschap van goederen bestond moesten na het overlijden van Klaus de bezittingen met de kinderen worden gedeeld. De al eerder genoemde neef Philippus Holtius, zaakwaarnemer wonende in Mijdrecht, werd hiervoor door de familie bij de Mijdrechtse notaris Geijtenbeek aangewezen.

Het huidige pand Dorpsstraat 23 dat oorspronkelijk groter was. Met links nog een woning en rechts een koetshuis.

Op donderdag 19 januari 1843 werd ten huize van Cornelis Maaskant, kastelein van het gemeentehuis te Oudhuizen, besloten om een twintigtal onroerende goederen te verkopen. Dit betrof allereerst een kapitale boerenhofstede, genaamd Rundervreugd, bestaande uit een woning, hooiberg, wei- en hooilanden, die voor een groot gedeelte bestemd waren als veenlanden. Verder nog een aantal bosjes staande aan het daaraan grenzende water en gelegen in de polder van Oudhuizen. Bovendien werden negentien andere percelen hooi-, veen- en weiland in de gemeenten Oudhuizen, Wilnis, Mijdrecht en Vinkeveen verkocht. Ook met de nieuwe eigenaren en de pachters van deze gronden moesten overeenkomsten worden gesloten.

Tevens werd onderzocht op welke wijze Klaus aan al deze bezittingen was gekomen. Wanneer landbouwers in onze gemeente onderzoek zouden doen naar vroegere eigenaren van hun gronden, zullen sommigen ongetwijfeld de naam Klaus tegenkomen. Met de gronden die later verveend zijn, is dat niet meer na te gaan en zou het kadaster uitkomst kunnen bieden. Maar het kadaster is pas later in onze streken ingevoerd. Deze gebieden waren toen tot plassen uitgegraven en in latere jaren weer droog gemaakt. Mevrouw Klaus heeft na het overlijden van haar man het huis in de Dorpsstraat in 1844 verkocht aan notaris Geijtenbeek.

Vervolgens woonden er drie generaties Van der Heijden, die er eveneens een notaris kantoor hadden. Na het overlijden van de laatste notaris Van der Heijden kwam het huis in bezit van architect Van Walbeek, die een grote restauratie ter hand nam. Thans woont er de familie Koedam. Naast het huidige pand hebben ook nog woningen gestaan die bij het huis hoorden zoals een koetshuis en een theekoepel. Ook de grote tuinen rondom het huis zijn verdwenen en hebben plaats gemaakt voor winkels en woningen. Het huidige pand Dorpsstraat 23 heeft met zijn bewoners de Bataafse omwenteling in 1795 meegemaakt, de bevrijding van de Fransen in 1813 en het pand was de woning van een belastingontvanger - burgemeester die tot tien jaar tuchthuis werd veroordeeld. Als stenen eens konden spreken.....

Geraadpleegde bronnen:

- *Het Utrechts Archief*
- *Noord-Hollands Archief*
- *Stadsarchief Amsterdam*
- *Stadsarchief Rotterdam*
- *R.H.C Vecht en Venen te Breukelen*
- *Algemeen Rijksarchief*

Links:

Vinkeveen, Herenweg

Onder:

Wilnis, Dorpsstraat

1910

Toen ...

... en nu

Boven:

Vinkeveen, Herenweg, 2011

foto: Harry Hoefkens

Rechts:

Wilnis, Dorpsstraat, 2011

foto: Harry Hoefkens

600 jaar erfgoed. Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen

Met reden achtte hij de nauwkeurige kennis [...] onmisbaar voor den beoefenaar der geschiedenis van het vaderland, daar zonder die kennis de gesteldheid der regering en de toestand der bewoners als burgers genoegzaam in het duistere bleven. Uit dien hoofde beijverde van Wijn zich, om al hetgeen over dat onderwerp, zoo hier als elders, in het licht was gegeven, te verzamelen en te lezen - Eduard Livingston, 1837.

De aanstelling van Hendrik van Wijn (1740-1831) in 1802 wordt gezien als het begin van het openbaar archiefwezen van Nederland. Het bewaren van 'erfgoed' werd sinds zijn benoeming als rijksarchivaris steeds meer een staatsaangelegenheid. Sinds oudsher bestaat de drang tot het 'levend houden' van geschiedenis. Op de een of andere manier zien we het als onze verantwoordelijkheid om de nalatenschap van onze voorouders te bewaren, te bestuderen en te beschrijven. Om een cultuur die verloren is gegaan nieuw leven in te blazen. Wellicht om onze eigen identiteit, cultuur of erfgoed te creëren?

Een belangrijk deel van onze regionale nalatenschap vinden we in het Cultuurhuis te Breukelen. In 2009 opende het Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen hier officieel zijn deuren. De archieven van de gemeenten Abcoude, het latere Stichtse Vecht, De Bilt en De Ronde Venen werden ondergebracht op één centrale plek. Per 1 januari 2014 is tevens het gemeentearchief Weesp aangesloten bij het RHC. De archieven zijn nog steeds in te zien in het stadskantoor van Weesp, maar het beheer en de beschikbaarstelling worden geregeld vanuit Breukelen.

De collectie

Via de toegangen op de website zijn de inventarissen van het RHC te doorzoeken. In de studiezaal te Breukelen

kunnen de originele archiefstukken worden ingezien. De documenten die zijn opgeslagen in de depots van het RHC dateren tot aan 600 jaar terug. Alle stukken hebben een relatie met de regionale geschiedenis en zijn van belangrijke cultuurhistorische waarde. Het betreffen collecties van de gemeenten, kerkgenootschappen, en verscheidene verenigingen, stichtingen en particuliere organisaties. Maar ook familiearchieven en persoonlijke collecties worden bewaard.

Als u onderzoek doet naar de historie van De Ronde Venen, is het RHC zeker een bezoekje waard. Verder kunt u hier terecht voor uw stamboomonderzoek, maar ook voor oude bouwtekeningen. Als uw huis, of een ander gebouw, na 1903 is gebouwd of verbouwd is er kans dat

foto: collectie RHC Vecht en Venen, boeken van de burgerlijke stand

foto: collectie RHC Vecht en Venen
Dinie van Tol geeft rondleiding in de
depots (foto Stef Veerhuis)

hier nog tekeningen van zijn. Wie weet waar de oude adressen of de namen van eerdere bewoners u heen leiden?

Exposities

De collectie van het RHC Vecht en Venen beperkt zich niet tot de depot- en studiezaaldeuren. Om het publiek een kijkje te bieden in de regionale geschiedenis, heeft het RHC door het hele jaar heen wisselende expo-

sities. Deze zijn gratis te bezoeken. De tentoonstellingen worden vaak in samenwerking met andere organisaties opgezet. Zo is de rondreizende tentoonstelling Venen op de Kaart georganiseerd binnen het samenwerkingsverband met Museum De Ronde Venen en Bibliotheek Angstel, Vecht en Venen.

De aankomende tentoonstelling, die in september te Breukelen zal aanvangen, is in het kader van het thema Militair Erfgoed. Er zullen dan foto's en documenten uit de archieven van het RHC Vecht en Venen tentoongesteld worden die onder andere te maken hebben met inkwartiering, het verzet, de bevrijding, bombardementen en vliegtuigongelukken. Op dit moment wordt er nog druk gezocht naar interessante foto's en archiefstukken.

Digitaal

Mede door de samensmelting met gemeentearchief Weesp is de website van het RHC onlangs geheel vernieuwd. Op de website www.rhcvechtenvenen.nl zijn wisselende webtentoonstellingen te bekijken. Daarnaast wordt er hard gewerkt om divers beeldmateriaal - variërend van oude foto's tot kranten - en inventarissen digitaal toegankelijk te maken voor het publiek. Momenteel zijn er 4000 foto's gedigitaliseerd, die op een zeker moment zullen worden vertoond op de website. De gedigitaliseerde foto's zijn echter slechts een fractie van de collectie.

Archiefonderzoek en gebruik van de historische bibliotheek zijn kosteloos. Het RHC Vecht en Venen is op dinsdag tot en met donderdag geopend van 09.00 tot 16.00 uur en te bezoeken op Schepersweg 6e te Breukelen. Voor meer informatie kunt u bellen naar 0346 259425 of mailen naar info@rhcvechtenvenen.nl.

Bronnen

- *Eduard Livingston, 'levenschetsen, aankondigingen en berigten enz.', in: Regtsgeleerdheid en Wetgeving. elfde deel, voor het jaar 1837 Verzameld en uitgegeven door C.A. den Tex en M.J. van Hall, (Amsterdam 1837) 155.*
- *Frans Grijzenhout red., Erfgoed. De geschiedenis van een begrip (Amsterdam 2007).*
- *P.C. Molhuizen en P.J. Blok, Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek. Eerste deel (Leiden 1911) 1487-1490*
- www.rhcvechtenvenen.nl

Met dank aan Ellen Drees, senior archivist bij RHC Vecht en Venen.

foto: collectie RHC Vecht en Venen, sectie Nederlandse Binnenlandse
Strijdkrachten voor het gemeentehuis van Wilnis

De Nesslersluis, een 'klinkend' resultaat [4]

In de vorige aflevering werden de goede tijden van Nesslersluis beschreven. Niet de tekst, maar wel een van de geplaatste noten heeft tot reacties geleid. Vandaar dat deze vierde aflevering met de volgende paragraaf begint.

Burgemeesterskwesties

Er zijn niet veel lezers van de Proosdijkoerier, die zich ook in (de) noten verdiepen. Bij deze te smalle categorie zijn er vragen gerezen over noot 5 op blz. 19 van het maartnummer. De gegevens daarvan zouden niet overeenstemmen met die van blz. 355 van het in april 2012 gepubliceerde boek 'Vinkeveen, van Demmerik tot Waverveen'.

De constatering is terecht. Op bedoelde blz. 355 wordt Jan Wesselsz opgevoerd als eerste burgemeester van de nieuwe gemeente Vinkeveen en Waverveen, vanaf 1841 tot in 1852. Dit wijkt inderdaad af van de strekking van noot 5. Daarin wordt immers beschreven, dat Anthonie Verdam Az., notaris te Mijdrecht, per 1 januari 1841 burgemeester van de nieuwe gemeente was geworden, de allereerste derhalve.

Deze noot op blz. 19 van het maartnummer is mede gebaseerd op een bericht in 'de Avondbode' (algemeen nieuwsblad voor staatkunde etc.) van 9 januari 1841:

"Utrecht 7 jan. Gelijk vroeger is vermeld, zijn de gemeenten Vinkeveen en Waverveen (provincie Utrecht) met 1 jan. 1841 vereenigd. De tegenwoordige burgemeester en secretaris van Vinkeveen (i.c. Antonie Verdam) is als zodanig over de gecombineerde gemeente aangesteld, en de aftredende burgemeester en secretaris van Waverveen (i.c. Jan Wesselsz) is benoemd en aangesteld tot gemeente ontvanger in de gemelde gecombineerde gemeente".

Blz. 156 van het boek 'Vinkeveen, van Demmerik tot Waverveen' bevat echter de volgende tekst:

"In het voorjaar van 1841 overleed burgemeester A. Verdam

Azn en kwam zijn post vrij. Wesselsz kreeg deze en werd dus de eerste burgemeester van de gecombineerde gemeente".

Samensteller dezes is en blijft het oneens met deze gevolgtrekking: de benoeming van Anthonie Verdam als burgemeester van Vinkeveen en Waverveen was per 1 januari 1841 ingegaan. Het tragische feit, dat hij reeds op 9 januari 1841 kwam te overlijden, doet daar niet aan af. Het boek over Vinkeveen laat hem op blz. 150 reeds in 1840 overlijden en op blz. 156 nog een keer, in 1841.

Halverwege de negentiende eeuw was het niet ongebruikelijk om in overlijdensberichten bijzonderheden op te nemen over de aard van de fatale aandoening. 'Rotkoofts' was rond 1850 een aanduiding voor tyfus.

In de Nederlandsche Staatscourant van 6 april 1841 stond opgenomen, dat Jan Wessels was benoemd tot burgemeester en secretaris van de gemeente Vinkeveen en Waverveen. Waarschijnlijk is deze benoeming per 1 april 1841 ingegaan, maar dat staat niet expliciet in de Staatscourant vermeld. In latere jaren - dan 1841 - is de Staatscourant geëvalueerd tot toonbeeld van punctualiteit. Maar toentertijd werd er bij de courant nog niet zo nauw gekeken. De onjuiste benaming 'Wessels' getuigt hiervan. Wellicht hadden we op bladzijde 355 van het boek in meerdere opzichten nauwkeuriger te werk moeten gaan: ook op de vermelding van de volgende twee burgemeesters, Cornelis Farret en Johannes Fredericus Caspers, valt wel wat op te merken en dat werd in een reactie ook gedaan. Farret en Caspers zijn op blz. 355 van het boek over Vinkeveen beide opgevoerd als burgemeester(s) van 1852-1855. Deze situatie doet denken aan een verschijnsel van anderhalf eeuw later, namelijk dat van een duobaan. In ieder geval is de vermelding in het Vinkeveenboek onjuist: begin 1852 werd enkel en alleen C. Farret burge-

meester en hij zou begin 1855 worden opgevolgd door J.F. Jaspers.

Nadere bijzonderheden: De Nederlandsche Staatscourant van 2 januari 1852 vermeldde het Koninklijk besluit van 31 december 1852, no. 80, waarbij aan Jan Wesselsz eervol ontslag werd verleend en dat C. Farret als burgemeester werd benoemd. In de editie van 13 september 1855 van de Utrechtsche provinciale en stadscourant stond te lezen, dat C. Farret, thans burgemeester van Vinkeveen en Waverveen, werd benoemd tot burgemeester van Amerongen c.a. Dezelfde krant wist begin oktober 1855 te melden, dat C. Farret inmiddels te Amerongen plechtig was geïnstalleerd.

Opmerkelijk: in Vinkeveen en Waverveen viel er rond dezelfde datum, i.c. 1.10.1855, nog niets (plechtig) te installeren. Pas in de Nederlandsche Staatscourant van 30 december 1855 werd er een nieuwe burgemeester aangekondigd: *"Bij besluit van den 29sten December 1855, no. 67 is J.F. Caspers benoemd tot burgemeester van de gemeente Vinkeveen en Waverveen"*. Hier mag worden verondersteld, dat de benoeming per 1 januari 1856 is ingegaan. In meerdere publicaties en bronnen wordt Caspers reeds een jaar eerder, dus vanaf 1855 burgemeester gemaakt. Deze vierde burgemeester van Vinkeveen en Waverveen is op 6 juli 1872 in het harnas gestorven. Bij Koninklijk besluit van 27 augustus 1872, no. 33 werd T.A.O. de Ridder Fz. als de opvolger van wijlen J.F. Caspers benoemd. T.A.O. de Ridder was toentertijd burgemeester van Hoogwoud en van Opmeer. Na zijn benoeming heeft hij zich alsnog en schielijk weten te bedenken. Bij Koninklijk besluit van 28 september 1872 werd Frederik baron van Utenhove (1815-1894) aangesteld als burgemeester van Vinkeveen en Waverveen.

Het verval van Nessersluis

Bij zijn aanstelling kreeg Van Utenhove onder andere te maken met de vanaf circa 1850 in verval geraakte buurtschap Nessersluis.

Qua inwonertal heeft Nessersluis nooit veel voorgesteld. Maar er waren kennelijk wel gegoede Nessersluisers⁽¹⁾ gelet op de familieberichten, die tot circa 1850 in landelijke dagbladen werden geplaatst; onbemiddelde lieden deden zoiets niet.

Het verval van Nessersluis had alles te maken met de steeds grotere kans op droogmaking van de Rondeveensche Plassen⁽²⁾. Deze buurtschap had tot circa 1850 kunnen profiteren van de recreatieve mogelijkheden op - en de visvangst in - de Plassen. Het (voort-)bestaan van de in vorige Proosdijkoerier beschreven logementen was

grotendeels afhankelijk van dat watergebied. De op versnaperingen beluste passagiers van de te Nessersluis aanmerende schepen zullen ook wel van enig belang zijn geweest voor de logementen, maar dan wel op bijzaak-niveau.

Droogmaking zou niet alleen het einde van o.a. 'Vischersoord' en 'Vischlust' betekenen, maar ook van het kanaal de Bijleveld vanaf Wilnis tot en met de Sluis, met alle consequenties van dien voor de sluis zelf.

De pogingen tot verkoop van 'Visschersoord' dateerden al vanaf 1844⁽³⁾. In de daaropvolgende jaren werd het logement herhaaldelijk te koop aangeboden. Opvallend aan de advertenties: de beschrijving van het aangeboden verliep alsmar beknopter en er was sprake van een levendige wisseling van notaris.

De poging tot verkoop in 1844 valt in verband te brengen met een plan uit 1842 tot droogmaking. Met eerdere plannen, ook met dat uit 1838, waren Provinciale Staten van Utrecht gauw klaar geweest: onvoldoende onderbouwd, te weinig kapitaal en andere waarborgen. Het plan van 1842 zou het evenmin halen, maar het Provinciale 'nee' werd pas enkele jaren later uitgesproken. Maar in 1865 was het eindelijk zo ver. Provinciale Staten besloten in te stemmen met een door J.G. de Voogt en K. van Wieringen ingediend plan.

De Voogt was van 1852⁽⁴⁾ tot 1900 burgemeester van Mijdrecht en van Wilnis en hij zou van veel grotere invloed zijn op Waverveen - inclusief Nessersluis - dan zijn opeenvolgende ambtgenoten van de gemeente Vinkeveen en Waverveen. Deze categorie speelde trouwens nimmer een vermeldenswaardige rol bij de ingrijpende veranderingen in het noordwestelijke deel van de provincie Utrecht in de periode van circa 1860-1885.

Het goedgekeurde plan van De Voogt c.s. betekende geenszins een onverwijld uitvoering: men kon niet heen om een reeks van veelal ingrijpende voorbereidingen. Niet onbelangrijk, ook niet voor dit verhaal: de afbraak van de Nessersluis. Die destructieve daad hield evenwel de teloorgang in van een van belang geachte, op de Amstel gerichte vaarverbinding met het gebied van de Ronde Venen. Dat leidde tot de bouw van de Proostdijersluis. Ook in deze constructieve aangelegenheid speelde de gemeente Vinkeveen en Waverveen geen echte rol. De hier bedoelde sluis was (en is) immers in de Proostdijer polder gelegen en dat gebied behoorde ten tijde van de bouw nog tot de gemeente Abcoude-Proostdij⁽⁵⁾. Bovendien berustte het eigendom en het beheer van deze sluis bij het Groot Waterschap de Ronde Venen, met als welhaast onvermijdelijke dijkgraaf, inderdaad, J.G. de Voogt.

Sluizen en archieven

Een ongelukkige combinatie, als het gaat om de situatie in de negentiende eeuw, in het gebied van de Ronde Venen en Abcoude: in de archieven van de provincies, waterschappen, polderbesturen en gemeenten valt nauwelijks iets over de diverse sluizen aan te treffen.

In het boek 'De Ronde Venen... een omgekeerde wereld' manifesteert auteur E.J. Rinsma zich als een ware uitpluizer, maar desondanks blijven datums achterwege, als het gaat om het einde van de Nessersluis en het begin van de Proostdijersluis. Ook in de voortreffelijke studie omtrent de droogmakerijen in de Ronde Venen⁽⁶⁾ van Arie Bloed worden geen jaartallen vermeld. Evenmin wordt dat in publicaties in boekvorm gedaan, zoals in 'Vinkeveen, van Demmerik tot Waverveen' (2012) en in 'Abcoude en Baambrugge 900 jaar' (1985).

Het einde van de Nessersluis; een indicatie

Deze wordt aangereikt in de vorm van een aankondiging in april 1850 van een sluisverpachting.

Deze stelde toen echt wel wat voor; het ging namelijk ook om het sluishuis, met daarin een tapperij, broodsluiterij en een kruidenierswinkel.

In het Algemeen Dagblad van 12 april 1869, dus negentien jaar later, werd er wederom een aankondiging tot verpachting gedaan. Maar dat stelde enkel nog 'de Tol der Nessersluis' voor. Dit vormt een aanwijzing voor de afbraak in 1869 van de schutsluis en de daarmee samenhangende teloorgang van het sluishuis met de daarin gevestigde buurtsuper naar negentiende-eeuws sluismodel. Een andere indicatie voor 'in 1869' wordt geleverd door de volgende, wel erg lange zin in de Nederlandse Staatscourant van 19 maart 1869.

"Aan de bevelvoerders der stoombooten, die den Amstel bevaren, wordt bij deze de verpligting opgelegd, om langs den Nessersluis, die het water van de Rondeveensche plassen van den Amstel scheidt, niet anders dan met half werk te varen binnen de door het bestuur van administratie dier sluis op 200 ellen ter wederzijde van de sluis te plaatsen palen, met het opschrift 'half werk' voorzien".

De 'half werk'-instructie gold destijds voor de schippers en blijkbaar geenszins voor de slopers: zij hebben ervoor gezorgd, dat de sluis finaal, ook in de zin van spoorloos is verdwenen. In dat opzicht bestaat er een groot verschil met de nog altijd te traceren, in 1940 verwijderde Dooijersluis. Maar aan de Geerkade te Wilnis ging het om een stenen sluis, aan de Amstel om een houten 'schutverlaat'.

Het bericht over de publieke aanbesteding brengt iets merkwaardigs aan het licht, in combinatie met een eerdere mededeling in 1849 door de directie van de Nessersluis⁽⁷⁾. Op 14 februari 1849 was bekendgemaakt, dat er vanaf die datum niet meer zou worden geschut. Eerst werd dus de sluis buiten gebruik gesteld - op de dag na de bekendmaking en vervolgens gebeurde pas vijf maanden later de aanbesteding van het groot onderhoud. Er is hier ruimte voor de conclusie, dat de Nessersluis in 1849 nauwelijks meer in gebruik was.

De aanlegplaats c.q. - steiger

Zoals al eerder opgemerkt pakte de droogmakerij van de Rondeveensche plassen funest uit voor de 'horeca' en de visserij te Nessersluis. Maar voor degenen aldaar, die baat hadden bij het frequent aanmeren van schepen, braken er betere tijden aan. Die tijden waren in het begin van de negentiende eeuw al goed geweest vanwege de meer dan 50 jaar vergende werkzaamheden aan de Eerste bedijking van de Mijdrechtse droogmakerij. De aanbestedingen voor het benodigde materiaal vonden in de regel in een van de Nessersluizer logementen plaats.

Rond 1850 moeten we allang niet meer denken aan vanuit Nessersluis vertrekkende turfschepen: een eeuw eerder, rond 1750, was het Waverveense gebied al voor meer dan 80 procent⁽⁸⁾ verveend. In feite is het land rond Waverveen en Nessersluis in de zeventiende en vooral achttiende eeuw gaandeweg in Amsterdamse kachels en fornuizen verdwenen.

De droogmaking van de Rondeveensche plassen c.q. het ontstaan van de polder Groot-Mijdrecht begon inclusief de voorbereidingen omstreeks 1869. Daarbij ging het in eerste instantie vooral om aanleg en versteviging van de ringkaden. Een aanzienlijk deel van de dijken was in de buurt van de rivier De Waver gelegen. Door rietgroei en andere oorzaken voor vaargeulvernauwing was De Waver slecht bevaarbaar geraakt. Die toestand verergerde toen het Stoomgemaal omstreeks 1873 in actie kwam. Het droogmalen kwam neer op het De Waver inpompen van modderig water vanuit de Rondeveensche Plassen. Als vaarwater had deze rivier daardoor

Aanbesteding.

Het Bestuur van het Waterschap Groot-Mijdrecht denkt op Zaterdag 21 April 1888, des voormiddags te elf uur, ten huize van J. BREEBAART, te Mijdrecht. Aan te besteden:

De levering van 2250 kar, elk van 1700 Kg., goede, en voor het Stoomgemaal van het Waterschap geschikte Machine RUHRKOLEN,

terwijl het Bestuur zich het recht voorbehoudt deze hoeveelheid desgevorderd met 20 percent te verhoogen.

De op zegel gestelde Inschrijvingsbiljetten moeten inhouden den prijs per kar, waarvoor men bereid is de kolen te leveren franco Nessersluis aan den Amstel, grootscheeps vaarwater.

De levering moet worden aangevangen 1 Mei 1888 en ten genoegen van het Bestuur worden voortgezet, met dien verstande, dat de geheele hoeveelheid vóór 1 November 1888 geleverd is, hetgeen daaruit moet blijken, dat de vrachtbrief van de laatste lading vóór 15 October 1888 bij den Secretaris van het Waterschap is ontvangen.

Het Bestuur voornoemd:

H. VAN DER HELDEN,
Voorzitter.
K. VAN DEUKEREN,
Secretaris.

Mijdrecht, 3 April 1888.

tot dichtslibben. Op initiatief van koning Willem I is vanaf 1825 het Amstel-Drechtkanaal tot stand gekomen. Dit kanaal met een lengte van 18,5 km. loopt vanaf het Aarkanaal tot aan (c.q. in) Ouderkerk a/d Amstel. Strikt gezien zijn plaatsen en buurtschappen zoals Vrouwenakker, Mennonietenbuurt/Amstelhoek, Uithoorn, Nessersluis en Nes a/d Amstel niet aan de Amstel gelegen, maar aan het Amstel-Drechtkanaal.

Stoombootdiensten

De totstandkoming van deze brede vaarweg is in economisch opzicht van aanzienlijk belang geweest. Het maakte bijvoorbeeld een stoombootdienst mogelijk "vanaf Amsterdam en alle tusschenplaatsen naar Leyden". Vanaf de zomer van 1854 werd het passagiers-, post- en goederenvervoer vanaf het Rokin en later bij de Magere brug te Amsterdam verzorgd door Stoombootdienst 'De Volharding' uit Leiden. De plaatsen, die decennialang werden aangedaan worden hier 'op z'n negentiende-eeuws' weergegeven: Ouderkerk a/d Amstel, Nessersluis, den Uithoorn, Vrouwenakker, Tolhuis, Aardammerbrug, Gousluis, Alphen, Oudshoorn, Koudekerk, Leyderdorp en Leyden.

Op 14 juni 1859 begon J.J. van der Maaden vanaf de Hoogesluis te Amsterdam een dienst tussen Amsterdam en Woerden, met o.a. Nessersluis als tussenplaats.

Tegen het einde van de negentiende eeuw en ook nog in de eerste decennia van de twintigste eeuw was de N.V. Stoombootdienst 'De Landbouw' van aanzienlijk belang voor de veehouders in de polder Groot-Mijdrecht. De Uithoornse onderneming begon op 30 april 1877 vanaf de Pondschoekersluis en Ouderkerk a/d Amstel te varen. Aanvankelijk ging het hierbij hoofdzakelijk om vervoer naar de veemarkten van Amsterdam (maandags), 'Purmerende' (dinsdags) en Leiden (vrijdags).

De bootdienstbranche beleefde einde negentiende eeuw zijn glorietijd. In 1893 had bijvoorbeeld de in 1853 opgerichte rederij 'De Volharding' tien schepen in de vaart. Maar vanaf het begin van de twintigste eeuw ging het met de bootdiensten op o.a. de Amstel langzaam maar zeker bergafwaarts (hier wellicht niet zo'n gelukkige beeldspaak...). 'De Volharding' heeft de bedrijfsnaam eer aangedaan; de vlag werd pas in 1930 gestreken.

Toch leidde het langzaam maar zeker verdwijnen van de bootdiensten te Nessersluis niet tot een onbenutte aanlegsteiger: kranten zoals het Algemeen Handelsblad vermeldden in de vorige eeuw scheepvaartberichten en daarin kwam Nessersluis zeer frequent voor, als tijdelijke verblijfplaats van een schip.

een tijdlang weinig betekenis meer. Het was daarom maar goed, dat Nessersluis van oudsher⁽⁹⁾ de beschikking had over een aanlegsteiger aan de Amstel.

Ook na de voltooiing in 1880⁽¹⁰⁾ van de droogmaking bleef Nessersluis een havenfunctie behouden ten behoeve van het Waterschap Groot-Mijdrecht en de verklaring daarvoor wordt in de advertentie uit april 1888 aangereikt: gelegen aan 'grootscheeps vaarwater'.

Dat 'grootscheeps' was overigens toentertijd niet eens zo lang een realiteit: ook de rivier de Amstel had aanleg

Vermeldenswaard is de korte opleving direct na de oorlog van passagiersvervoer via de Amstel en vanaf Nessersluis. De N.V. Uithoornsche combinatie van Beurtschippers onderhield vanaf juli 1945 enige tijd een dagelijkse dienst per motorboot naar Amsterdam.

Vlak voor de oorlog had de Nessersluizer aanlegsteiger een rol bij de ombouw van de Hoflandsche dwarsweg tot de Provinciale weg, op het gedeelte Hofland-Ringvaart bij Vinkeveen. Het benodigde materiaal, zoals zand en straatstenen, werd vanaf Nessersluis via een smalspoor in kiepwagens langs de Veldweg naar 'de nieuwe weg'⁽¹¹⁾ getransporteerd.

In de jaren vijftig was de aanlegplaats vaak in gebruik voor de aanvoer van schuimaarde, dat als kalkmeststof gebruikt kon worden. Ook werd er geregeld koolas gelost. Met dat afvalproduct werd gepoogd de erbarmelijk slechte polderwegen enigszins op te kalefateren. En je kon je kachel ermee brandende houden, in geval van ontoereikend budget voor gebruikelijker brandstoffen. In de strenge winter van 1956 namen de koolas-stortplaatsen langs de Veldweg, Botshoisedwarsweg en de Proosdijerdwarsweg zienderogen in omvang af: lang niet iedereen deelde toen in de destijds schuchter ontluikende welvaart.

Dat het 'vroeger' lang niet altijd beter c.q. veiliger was, komt ook naar voren in het volgende voorval van 111 jaar geleden (Letterlijk citaat).

“De passagiers van de stoomboot De Volharding X hadden Maandagmiddag een angstig ogenblik. Te Uithoorn waren twee werklui op de boot gestapt, verregaand dronken. Een hunner, wier pet afwoei, wilde in den Amstel springen om zijn hoofddeksel terug te krijgen, doch werd daarin belet door een toevallig op de boot zijnd gemeenteveldwachter en een marechaussee. Nu ontstond een formeel gevecht, waarin zich ook andere passagiers mengden, omdat de krachten der politiemannen bij lange na voldoende waren om die forsche, verwoede dronkelieden te temmen. Te Nessersluis legde de boot aan, men zou zien zich van de lastposten te ontdoen. Evenwel, dit was eerder gezegd dan gedaan. Een oud heer, die ook wilde helpen kreeg van een der dronkaards een vuistslag in 't gelaat, dat het bloed hem uit neus en mond stroomde. Dit scheen op alle passagiers zulk een uitwerking te hebben dat zij allen, als één man, zich wierpen op de woestelingen, zoodat men met vereende krachten er in slaagde zich van hen te ontdoen. Doch ook toen was 't nog niet veilig. Zij namen klinkers van de beschoeiing en bombardeerden van af den wal de langzaam voortstoomende boot. In een oogwenk was het dek schoongeveegd, gelukkig werd niemand der passagiers gekwetst. De stuurman, die natuurlijk op zijn post moest blijven, werd al spoedig het mikpunt. Doch ook deze kwam met den schrik vrij. Toen men goed en wel buiten de steenworpen was, kwam alle man weer aan dek en werd door den gemeenteveldwachter Conijn van Uithoorn procesverbaal opgemaakt. De namen der woestelingen zijn bekend.”

Tot zover de Tilburgsche Courant van 10 september 1903, met als mogelijke moraal van het verhaal: 'verhinder nimmer, dat iemand zijn petje opvist' Opvallend aan de verslaggeving: de totaal niet ter zake doende vermelding, dat het om 'werkluï' ging: de werkluï van toen waren in dit opzicht kennelijk de allochtonen van nu...

Met dit artikel is nog steeds niet alles over (de) Nessleruis verteld; in de volgende Proosdijkoerier wordt daar stug mee verder gegaan.

Geraadpleegde literatuur / Bronnen, voor zover niet in de tekst genoemd:

- *Van Wildernis tot Ronde Venen: (1984), m.n. het hoofdstuk 'De Bedijkingen' van Dr. A. Bloed;*
- *De Ronde Venen ... een omgekeerde wereld, E.J. Rinsma (1986);*
- *Abcoude en Baambrugge 900 jaar (1985);*
- *Vinkeveen, van Demmerik tot Waverveen, Drs. P.J.J.M. van Wees e.a. (2012);*
- *De Amstel, P.P. de Baar, Geert Mak e.a. - uitgave Bas Lubberhuizen;*
- *Amstelveen, acht eeuwen geschiedenis, Mr. J.W. Groesbeek (1966);*
- *Beurtvaarders, trekschuiten en overzetveren - theobakker.net ;*
- *Binnenwerk 400 jaar OV - Berigt aan den Heeren Reizigers 11 Hoogtij van de Stoomboot.*

Noten:

- ⁽¹⁾ *in analogie met 'Maassluiser'.*
- ⁽²⁾ *vaak ook 'Waverveense Plassen' genoemd en hetzelfde gebied wordt tevens met 'Noorder-Zuider Polder' aangeduid.*
- ⁽³⁾ *blz. 18 van de vorige Proosdijkoerier.*
- ⁽⁴⁾ *Stadsarchief Amsterdam; 532: Archief van de Familie De Voogt en Aanverwante Families. De eedsaflegging door J.G. de Voogt vond op 5 januari 1852 plaats; strikt gezien was hij vanaf die datum burgemeester van Mijdrecht, Wilnis en Oudhuizen en niet vanaf 1851.*
- ⁽⁵⁾ *Bij wet van 19 juli 1881 (staatsblad nummer 131) is - een gedeelte van - de Proosdij Polder per 1 januari 1882 overgegaan van de gemeente Abcoude - Proosdij naar de gemeente Vinkeveen en Waverveen.*
- ⁽⁶⁾ *Onder meer gepubliceerd in 'Van Wilnis tot Ronde Venen', blz. 30 t/m 58.*
- ⁽⁷⁾ *Deze directie bestond uit Jan Wesselsz, die ook als secretaris optrad. En tezelfdertijd ook als de 'Heer Burgemeester van Waverveen', een in 1849 niet meer mogelijke functie.*
- ⁽⁸⁾ *o.a. blz. 109 van 'Waverveen door de eeuwen heen' (1987, Dr. A. Bloed).*
- ⁽⁹⁾ *Lieve van Ollefen noemt in 'De Nederlandsche Stads- en Dorpsbeschrijver' in zijn tekst over de Ambachtsbeerlijkheid Waverveen op blz. 14 een groot aantal reismogelijkheden per schuit vanaf Nessleruis.*
- ⁽¹⁰⁾ *In 1880 werd het waterschap Groot-Mijdrecht ingesteld en dat bestuursorgaan nam dat jaar de polder over van de N.V. Maatschappij tot Droogmaking van plassen in de Ronde Veenen. Formeel gezien markeert deze overdracht het einde van de droogmaking. In werkelijkheid was dit project in 1880 volstrekt onvoldoende afgerond.*
- ⁽¹¹⁾ *De in de jaren vijftig en zestig vorige eeuw veelgebruikte, logische aanduiding voor de Provinciale weg.*

- UIT DE OUDE DOOS -

RIJKSMONUMENT 139-001 DRV ***

De voormalige gereformeerde kerk op de hoek Piet Heinlaan 3 en Kerklaan in de Amstelhoek werd gebouwd in 1926 naar een ontwerp van architect B.W. Plooi in de Amsterdamse Schoolstijl.

© foto Nico van Eijk

De melk kookt over

EEN MATERIAALDROPPING IN WILNIS

De bovenstaande titel van dit artikel is een code waarmee het verzet in Wilnis gewaarschuwd werd voor een wapendropping ten zuiden van de polder Veldzijde. In Wilnis hebben gedurende de laatste jaren van de oorlog een zestal droppings van wapens en voedsel plaatsgevonden. Vier maal in 1944 en wel op 28 oktober, 2 november, 4 november en 8 november onder de codenaam Madeleine en twee maal in 1945 op 10 en 14 april onder de codenaam William 1). Aan de afzonderlijke droppings werd eveneens een codenaam verbonden. Dit artikel gaat over een dropping die via radio Oranje werd aangekondigd met: 'De melk kookt over'.

Enige tijd geleden ontving ik, via mijn vriend Herman van Soest, een anoniem en niet gedateerd ooggetuigenverslag van een dropping in Wilnis door een verzetsman of mogelijk door een onderduiker. Het is na de oorlog opgeschreven en geeft in eenvoudige taal een overzicht van een dropping in een lange donkere nacht m.i. in het najaar van 1944. Het speelt in de omgeving van de Veldwetering ten westen van de Wilnise Zuwe en ten zuiden van de Bovendijk. De reden voor het droppen in dit gebied was de betrekkelijke eenzaamheid en de slechte bereikbaarheid voor de Duitse bezetter en de grote afstand tot bezettende militaire eenheden.

Waarom werd dit vrij grote poldergebied uitgekozen?

Het kon namelijk op eenvoudige wijze op afstand worden afgesloten en de wegen er naartoe verkeerden in een abominabele staat van onderhoud. Er waren slechts twee openbare wegen die naar het droppingterrein leidden. Ten eerste de Wilnise Zuwe. Dit was een met grind en puin verharde weg van zeer geringe breedte vol gaten en kuilen en die stonden in het najaar en de winter vol met water.

Ten tweede de Bovendijk. De situatie op deze weg was nog erger dan op de Zuwe. De ten noorden van de Bovendijk gelegen polder Veldzijde droog gekomen in 1924, was nog lang niet uitgeveend en vrijwel ontoegankelijk. De Bovendijk was alleen te bereiken via een ophaalbrug over de Heinoomsvaart. Deze brug is tijdens de ruilverkaveling omstreeks 1965 afgebroken en vervangen door de Dr. H.F. de Bruijnebrug. De brugwachterswoning is nog steeds aanwezig en staat eenzaam aan het water.

Aan de westzijde was de Bovendijk nabij het Molendland afgesloten met een landhek. Deze laatste weg was nog geen weg maar een grasdijk die door het vee van de aangrenzende boeren werden begraaft en bijna bij elk perceel aan de derde bedijking was dwars op de dijk een hek geplaatst. Ook de Amstelkade aan de westzijde van de polder was onverhard en bijna onbegaanbaar. Dus door de brug naar de Bovendijk op te halen tijdens de dropping was het gebied onbereikbaar. Midden door dit stuk bovenland liep en loopt de Veldwetering die een belangrijke rol vervulde na de dropping. Dit ter inleiding en om aan te geven hoe de plaatselijke situatie in de laatste oorlogsjaren was.

Brug over de Heinoomsvaart van de Wilnise Zuwe naar de Bovendijk
(foto Herman van Soest)

Na het bericht en de herhaling daarvan op radio Oranje begint de voorbereiding. De ploeg mensen komt bijeen op de Bovendijk en maakt daar om circa elf uur een vaartuig⁽²⁾ klaar en vertrekt via de Heinoomsvaart en de Veldwetering naar het westen van de polder.

Nu volgen we de anonieme auteur (taal-, stijl- en schrijffouten zijn niet verbeterd! Daar waar in de tekst puntjes worden gebruikt is het betreffende woord niet te ontcijferen)

“Dorus (Roeleveld PG.) zet de lampen uit 1 rood 4 wit en dan wachten we op 't vliegtuig. Eindelijk om ongeveer half één komt 't vliegtuig knippert 2x met lichten en gaat dan verder, draaid om boven 't Woerdense Verlaat en komt op ons af tussen de lampen zakt wat en trekt de schuiven open daarna vallen de containers gevuld naar beneden. Als 't vliegtuig leeg is knippert de piloot 2 keer en gaat hoog de lucht in en verdwijnt. Daarna komt P. Potte met wagen er voor 2 paarden en beginnen we te laden en paresutes er af en 4 stuks op de wagen dan bracht de voerman dat naar 't vaartuig en dat ging 7 maal door. De overige mensen verzamelde de contener, zoveel mogelijk.daarna werde de lampen opgehaald en weer opgeborgen voor de volgende keer.

Daarna gingen met + 4 man met 't vaartuig naar de boerderij⁽³⁾. Daar werden de containers uit het vaartuig gevoerd naar de schuur en daar werden ze uitgepakt en in de gierkelder verzameld en gesorteerd. In de condenseer zate wapens, munutie, cornetbeef, eipoeder, thee, cigarettten, chocolage, nootpakketten en nog veel meer. Als de containers leeg waren werden ze weer in 't vaartuig geladen en werden deze in diepe water gedrukt⁽⁴⁾.

Alles werd schoongemaakt in de kelder en later kwam er een melktank van Jogerius uit Utrecht de boel halen.

Als de dropping plaats vont werd 't Moleland, de Hoef (Derde Bedijking PG), de Wilnise Zuwe en het Woerdense Verlaat afgezet door de politie van Mijdrecht Wilnis⁽⁵⁾ en nog een paar antie Duitsers. Niemand mocht er door want de Duitsers waren er bezig.”

Tot zover het ooggetuigenverslag van één van de Wilnise verzetsmensen. Deze mensen stonden onder de bezielende leiding van de mandenmaker Abraham van Vliet die door zijn voorzichtige en uiterst kalme optreden de Wilnise verzetsgroep en de vele onderduikers de oorlog door heeft geholpen.

Verschillende containers gebruikt bij de droppingen (foto Herman van Soest)

Noten:

- ⁽¹⁾ Eddy de Roever “Zij sprongen bij maanlicht” 1985, blz. 281
- ⁽²⁾ Het vaartuig was een praam
- ⁽³⁾ Boerderij “De Kraanvogel” van P.J. Bosman (Zie belevenissen op de boerderij De Kraanvogel in Van Wildernis tot Ronde Venen 1984, blz. 127 - 129)
- ⁽⁴⁾ Bij het uitdiepen van de Veldwetering en de kleiputten aan het begin van deze eeuw kwamen er weer vele tevoorschijn.
- ⁽⁵⁾ Onder leiding van de Wilnise gemeenteveldwachter Van Splunder. De bruggen over de Heinoomsvaart in Wilnis en Woerdense Verlaat werden bewaakt en zo nodig opgehaald. Aan de weinige bewoners, die na 20.00 uur toch al niet meer de straat op mochten, werd medegedeeld dat de Duitsers in het veld aan het zoeken waren.

In gesprek met Jan Berkelaar

Jan Hendrik Berkelaar is geboren en getogen in Vinkeveen. Zijn vader heette Jan en was onderwijzer op de Polderschool in Waverveen. Zijn grootvader heette Hendrik en was visser en turfmaker van beroep, zoals vele Vinkeveners met hem. Jan vertelt dat veel Vinkeveners op latere leeftijd gebogen door het leven gingen, omdat ze door het zware werk op de plas krom groeiden.

Jan heeft altijd in Vinkeveen gewoond en in Wilnis en Mijdrecht gewerkt. Hij woont op een mooie stek aan de Baambrugse Zuwe met in zijn achtertuin een steiger met boot, klaar om de plas op te varen naar zijn eilandje aldaar. Voor ons een ongewone zaak maar voor veel Vinkeveners de gewoonste zaak van de wereld.

Op mijn vraag wat nu zo typisch is voor een Vinkeveener antwoordt Jan dat ze (zeker vroeger) vaak stug en eigenzinnig zijn en niet erg open. Ze hebben het hart niet op de tong. Baggeren en turf maken waren bezigheden waarbij niet veel gepraat hoefde te worden. Vinkeveners hebben ook een instroom gekend van seizoenarbeiders. Die kwamen begin vorige eeuw uit Duitsland. Zij waren nodig toen de veenstekerij op grote schaal werd bedreven om in de brandstofbehoefte te voorzien in de groeiende randstad en om bij de boeren met de hand gras te maaien voor de hooibouw. Vandaar dat je nog namen tegenkomt zoals Lutz en Börger. De plas heeft vandaag de dag een belangrijke aantrekkingskracht voor het dorp, en dan niet door het veen maar

door het toerisme. Ook is Vinkeveen een aantrekkelijk woonoord geworden voor o.a. de beter gesitueerde Amsterdammers.

Jan is altijd gemeenteambtenaar geweest. Op zestienjarige leeftijd, het is 1959, is hij begonnen als manusje van alles bij de gemeente Wilnis. Hij had toen net de MULO afgerond en werd door de gemeente gevraagd aldaar te komen werken. Zo ging dat toen nog: als je een opleiding had afgemaakt werd je vaak gevraagd, echt solliciteren was niet nodig. De gemeente Wilnis belde gewoon de school op met de vraag wie een diploma hadden behaald en dan werd je uitgenodigd. Hij had eigenlijk ook de HBS willen doen maar het werk was aantrekkelijker. Jan is begonnen als typist en hij maakte deel uit van een team van vier ambtenaren. Bij zijn eerste kennismaking met de toenmalige burgemeester Van der Haar was het meteen raak: Jan was zoals we dat nu noemen 'casual' gekleed, maar dat mocht niet. Hij kreeg te horen dat hij op de gemeente een pak en een stropdas moest dragen. Tegenspraak of discussie was niet aan de orde. Het woord van de burgemeester was wet en daarmee uit. Gelukkig werkte hij niet dagelijks onder gezag van de burgemeester, maar vooral onder gemeentesecretaris Van Oeveren.

Jan heeft zich in de jaren opgewerkt tot Hoofd Algemene Zaken en plaatsvervangend gemeentesecretaris. Een belangrijk onderdeel van zijn takenpakket was o.a. de realisatie van nieuwbouwprojecten binnen de gemeentegrenzen. Met een onderbreking van twee jaar bij de Koninklijke Marine heeft Jan diverse cursussen en opleidingen gevolgd om het gemeentewerk goed in de vingers te krijgen. Hij is ook twee maal gevraagd door andere werkgevers, maar hij is uiteindelijk toch bij de gemeente Wilnis gebleven.

Van 1959 tot 1989 was Jan in Wilnis actief. In 1989 werd de gemeentelijke herindeling een feit en werd hij met de andere collega's onderdeel van de nieuwe gemeente De Ronde Venen. Dat was een hele omslag in werkbeleving. Het werk werd grootschaliger en verschillende werkculturen moesten met elkaar overweg kunnen. Jan was gewend aan een kleinschalige werksfeer, waar niet al te veel vergaderd werd en daadkracht voorop stond.

Zo werd Jan in de Wilnise tijd eens 's avonds na werktijd gebeld door een zenuwachtige bewoner die vergeten was om overdag zijn paspoort af te halen, terwijl hij de andere dag met het vliegtuig weg moest. Dan aarzelde Jan geen moment en spoedde zich naar het gemeentehuis, opende de kluis, pakte het paspoort en bracht dit persoonlijk bij de betreffende persoon aan huis. Dat kan tegenwoordig natuurlijk niet meer, enerzijds terecht (de kluis zit op een tijdsslot, men is geacht het protocol te volgen) en anderzijds jammer omdat zo de afstand tussen overheid en burger groter wordt.

Naast zijn werk op het gemeentehuis van Wilnis is Jan ook bestuurslid geweest van de voetbalvereniging Hertha in Vinkeveen. In deze hoedanigheid heeft hij de realisatie van een accommodatie voor de jeugd voorbereid en begeleid. Een herinneringssteen in de gevel van het gebouw met zijn naam er op als de 'eerste steenlegger' verwijst daarnaar.

In de nieuwe gemeente heeft Jan tien jaar gewerkt. Hij heeft veel veranderingen meegemaakt en zag met lede ogen steeds meer regels en protocollen over zich heen komen. Dat beperkte de individuele speelruimte

van de ambtenaar waardoor er geleidelijk aan een cultuur ontstond die de snelheid van werken niet echt bevorderde.

Jan heeft zich als leidinggevende ook altijd ingezet voor een goede sfeer binnen de organisatie en om dat te bevorderen heeft hij in Wilnis destijds een personeelsvereniging opgericht waarvan hij een groot aantal jaren ook voorzitter geweest is. Ook in de nieuw gevormde gemeente De Ronde Venen is hij een aantal jaren voorzitter van de personeelsvereniging geweest. Na zijn pensionering is hij daar dan ook lid van gebleven en heeft hij meegedaan met diverse activiteiten.

Na de laatste gemeentelijke herindeling met Abcoude, is er door de ledenvergadering van de personeelsvereniging besloten dat gepensioneerden geen lid meer konden zijn van de vereniging. Dit betekent dat zij die stoppen met werken door het behalen van de pensioengerechtigde leeftijd geen aandacht meer krijgen en er niet meer bij horen. Dat zit Jan dwars, vooral omdat hij altijd actief lid is geweest van de personeelsvereniging.

Een onderdeel van zijn functie in De Ronde Venen was ook dat hij contactambtenaar was met de gemeente Kolin in Tsjechië, waarmee de Ronde Venen een vriendschapsband had.

In deze rol heeft Jan twee keer een grootschalig uitwisselingsprogramma georganiseerd met inwoners van Kolin en De Ronde Venen. Achtergrond van de Stedenband was om na de omwenteling in de Oostbloklanden de bestuurders en ambtenaren van de steden te helpen om een nieuwe bestuurscultuur op te bouwen, door hen bekend te maken met de werkwijze in het westen.

Diverse ambtenaren en bestuurders uit Kolin moesten hier rondgeleid en geïnformeerd worden. Ook zijn er diverse bezoeken aan Kolin gebracht om daar allerlei zaken te bespreken. Dat heeft Jan met veel plezier gedaan, de contacten zijn erg zinvol geweest en er zijn nog steeds con-

tacten in de privésfeer met mensen, waar hij in het verleden mee te maken gehad heeft. Helaas heeft de gemeente De Ronde Venen gemeend de vriendschapsband te moeten beëindigen. De wijze waarop dit gedaan is verdient echter niet de schoonheidsprijs.

Na veertig dienstjaren is Jan op zeventigjarige leeftijd gestopt met werken en met de Vut gegaan. Vandaag de dag bemoeit Jan zich niet meer met gemeentelijke of politieke zaken. Op mijn vraag of hij geïnteresseerd is in het plaatselijke wijkcomité antwoordt Jan dat hij zijn eigen wijkcomité is. Hij zorgt dat de omgeving schoon blijft, door regelmatig het vuil van de straat te halen en hij helpt oudere burens wanneer dit nodig is.

Voorts is hij actief als vrijwilliger in de kerk en hij is nog lid van de adviesraad van een verzekeringsmaatschappij, waarvan hij overigens zeventwintig jaar bestuurslid geweest is.

Ik vraag als laatste wat Jan denkt dat de toekomst van Vinkeveen zal worden, gezien in het licht van het huidige tijdsgewricht. "Vinkeveen zal altijd zijn eigen identiteit houden, maar zal op den duur opgaan in het grotere geheel van de Randstad. De plas zal uitbreiding met nieuwbouw tegenhouden. Daarvoor in de plaats zal Vinkeveen uit kunnen groeien tot een stadspark aan de rand van het Groene Hart."

Jan en Vinkeveen: ze zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

- UIT DE OUDE DOOS -

RIJKSMONUMENT 143-005 *** DRV

Mijdrecht Driehuisplein 3. De pastorie van de RK. Kerk St. Johannes de Doper. Het pand dateert van 1882 en is een ontwerp van de architect Alfred Tepe.

© foto Nico van Eijk

Heeft u ze ook nog? Die oude klassenfoto's?

Deze keer twee bijdragen van de dames Lansdaal en Pietersen. Mw. Gusta Lansdaal gaf ons bijgaande foto van een reünie uit 1985 van de rooms-katholieke meisjesschool van Mijdrecht.

Op deze foto staan vlnr: Rina de Graaf, Wil Majenburg, Gusta Lansdaal, Tiny van Vliet, Mien van Zijl, Elly Okkerse en Ans Cornelissen

Op de tweede rij zitten v.l.n.r.: Thea Kok, Annie Breure, Nel Klijn, Bep Reurings en Corry Driehuis en op de grond op de onderste rij: Toos Berg, Coby Ster, Jopie van Zijl en Greet Koek.

De foto hiernaast is afkomstig van Riet Pietersen. Zij heeft een foto uit het familiealbum van de rooms-katholieke school Driehuis uit 1920.

Op deze foto staan o.a. ook de zusjes van Schie op de tweede rij van boven, de derde en vierde van links. Daarnaast een aantal familieleden: tante Door Verdam, geboren op 27 mei 1912 (middelste rij derde van links), oom Ab Verdam, geboren op 11 april 1915 (jongetje vooraan vierde van links) en moeder Jaan Verdam, geboren op 20 juni 1907 (middelste rij tweede van rechts).

Wilt u zelf uw klassenfoto beschikbaar stellen? Dan willen wij daar graag gebruik van maken. Kent u alle namen van de klasgenoten nog? Dat is dan erg handig. Bent u juist nieuwsgierig naar vergeten namen? Dan vragen we onze plaatsgenoten om mee te denken. Vooral ook over schoolfoto's uit de jaren vijftig of zestig van de vorige eeuw. U kunt uw foto's aanleveren bij Jaap Meulstee. Dat mag digitaal via meuls63@planet.nl U kunt uw foto ook (tijdelijk) afgeven. Dan scannen we de foto en plaatsen deze in één van onze volgende edities.

Tot op de bodem uitgezocht [2]

Voor de tentoonstelling ‘Tot de bodem uitgezocht’, die in 2009 in ons museum De Ronde Venen is gepresenteerd zijn flarden van de regionale geschiedenis beschreven. Stukjes van deze geschiedenis geven we via onze Proosdijkoerier graag aan u door.

Cope-ontginning

Om de ontginning te structureren verpachten de kapittels het recht op ontginning. Dit is een overeenkomst tussen de landsheer (bisschop) of de namens hem optredende partij - de ‘vercoper’ - en een groep mensen die het land ontginnen, de ‘copers’. Een coper wordt eigenaar van de grond en kan deze later vrijelijk aan anderen overdoen of nalaten. Het financiële belang van de landsheer ligt niet in de ontvangst van een geldbedrag van de grond, maar in de belastingen die de eigenaren na ontginning moeten betalen.

Een perceel, een zgn. hoeve, heeft een vast afmeting van 113 bij 1244 meter. Aan het eind van het perceel wordt een wetering gegraven voor de afvoer van het water. Doordat deze maat vastligt ontstaat een zeer karakteristiek ontginningslandschap.

Om De Ronde Venen te ontginnen, worden vanuit de veenrivieren sloten en vaarten gegraven naar het centrum toe. Halverwege worden ontginningsbases aangelegd in de vorm van bewoonde dijken. Zo ontstaat de lintbebouwing, wat nu de dorpen Vinkeveen, Mijdrecht, Wilnis en Waverveen zijn.

Ook de zuwes hebben een belangrijke rol in de ontginning. Om in het onbegaanbare veenmoeras te komen worden boomstampaden aangelegd. Dit zijn de eerste wegen het moeras in. Een zuwe is een woord dat je alleen in De Ronde Venen en omgeving tegenkomt. Er zijn er vier: De Mijdrechtse zuwe, de Baambrugse zuwe (vroeger ook wel Vinkeveense zuwe genoemd), de Ter Aase zuwe en de Wilnise zuwe. De Wilnise zuwe vormt een grens tussen het kapittel van Sint Jan en het kapittel van Sint Pieter.

Turfwinning

In de 16e eeuw neemt de turfwinning een grote vlucht in De Ronde Venen.

Tot de komst van de baggerbeugel rond 1530, wordt er slechts op kleine schaal veen gedolven, voornamelijk voor eigen gebruik. Dit gebeurde met eenvoudige werktuigen, zoals een (holle) schep.

Door de komst van de baggerbeugel kan men tot vijf meter diep het veen uit het water baggeren. Hierdoor kan er dus op veel grotere schaal turf worden geproduceerd en wordt het veel winstgevender. Gecombineerd met de grote toenemende vraag naar turf uit Amsterdam en Utrecht in de gouden 17e eeuw, is het voor veel grondeigenaren in De Ronde Venen erg lucratief om turf te gaan produceren.

Het vervenen gaat echter niet zomaar; er zijn diverse regels en voorschriften waaraan moet worden gehouden. De eerste verordening dateert uit 1592. Door de sterk stijgende vraag naar turf gaan steeds meer landeigenaren veen baggeren. Steeds meer land verandert hierdoor in water. Dit heeft een aantal nadelen. Steeds meer vruchtbaar landbouwgrond verandert in water. Het heeft een ongunstig effect op de grondlasten, dus minder belastinginkomsten. En het willekeurige ontstaan van grote waterplassen zorgt ervoor dat de in de veengebieden gelegen landerijen, woningen en wegen met de ondergang worden bedreigd.

Vanaf 1592 worden daarom vaste plaatsen aangewezen waar verveend mag worden. Om te mogen vervenen moet men een ‘aangifte ter vervening’ krijgen. Hierin is de naam en de plaats vermeld waar verveend wordt en de mededeling van de hoeveelheid veen die men in een jaar denkt te vervenen. Om de negatieve gevolgen van de landverniëting en het verlies aan grondbelastingen op te vangen, wordt een waarborgfonds ingesteld. In 1762 wordt daaraan toegevoegd dat voordat met een

nieuwe vervening wordt begonnen, er een door de provincie goedgekeurd plan van bedijking en droogmaking moet zijn.

Pijpenkoppen

In en op de bodem kun je pijpenkoppen, pijpenstelen en allerlei scherven vinden. De schepen die met turven naar Amsterdam varen, komen terug met afval uit de grote stad. Dit afval wordt gebruikt als toemaakdek. Ze mengen het met de bagger uit de sloten en stalmest om hiermee het inklinkende land op te hogen en als grondverbeteraar. In dit afval bevinden zich ook scherven en kapotte pijpen. En deze zijn nog steeds te vinden, bijvoorbeeld in molshopen en op het pad langs de Bijleveld.

Zicht op Waverveen

Export

De welvaart door de turf en de handel begint in Waverveen al in de 17e eeuw, maar is vooral in de 18e eeuw in hoog tempo doorgegaan. In Amsterdam is een onverzagbare behoefte aan turf en daar Waverveen in de provincie Holland ligt, is er geen importbelasting verplicht, zoals dat wel geldt voor de andere dorpen in De Ronde Venen. In het jaar 1750 is de Waverveense polder dan ook al voor bijna 85% verveend.

Waterbrief

Om de negatieve gevolgen van de landvernietiging en het verlies aan grondbelastingen op te vangen, wordt vanaf 1592 een borgstelling ingesteld. Een vervenner krijgt aanvankelijk de keuze tussen verborging, waarbij een tweede stuk land als borg geldt, en inleg, waarbij 50 gulden inleggeld vooruitbetaald moet worden, voor elke morgen (ca. 1 hectare) die hij wil vervenen. Dit inleggeld of stuivergeld wordt later waarborgpenningen of waarborgfonds genoemd.

Na 1834 moeten er ook consignatiepenningen worden betaald om de droogmakingen te bekostigen. Deze penningen worden geheven op elke roede grond die wordt verplaatst.

De waterbrief is het bewijs dat zowel de waarborgpenningen als de consignatiepenningen zijn betaald en bevatten elke betaling die in de loop van de tijd is gedaan. Deze gelden worden belegd in obligaties en de rente, verminderd met de administratiekosten, wordt later uitbetaald aan de veenbazen. De waterbrief wordt per perceel uitgegeven en bevat als vaste eenheden de grootte, de kadastrale aanduiding, het poldernummer en de eigendomsovergang.

Surfen op het web [19]

Het wereldwijde web is een onuitputtelijke bron van informatie. In ons kwartaalblad wijzen we met regelmaat op mogelijk interessante sites voor geschiedenisliefhebbers. Deze keer **Delpher** en de genealogie van Van de Velde.

Delpher

Eerder al maakten we melding van de nieuw opgezette zoeksite van de Koninklijke bibliotheek: delpher.nl

Ook als u kranten.kb.nl in de adresbalk intikt wordt u automatisch doorverbonden met kranten.delpher.nl.

Vanaf 23 januari jl. is het kb adres uit de lucht en zijn kranten alleen nog via Delpher beschikbaar. Daar kunt u dan tegelijkertijd ook zoeken in een enorm aanbod tijdschriften en boeken. Het is trouwens mogelijk om deze onderdelen van de website apart te doorzoeken via delpher.nl.

Zo kunt u in de afbeeldingen van uw zoekresultaten snel het geel gemarkeerde weghalen en zo de originele advertentie krijgen. Uiteraard is er ook de mogelijkheid tot Uitgebreid zoeken en het inzoomen op een periode.

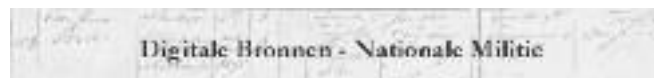
Genealogie

De zoekmogelijkheden voor genealogen zijn schier onbegrensd. Zo kwamen wij tijdens een surftocht terecht op de site van Frank van de Velde (foto) over de familie Camfferman (www.famvandevelde.nl), waar u de genealogische geschiedenis van de geslachten Camfferman en Besanger kunt vinden. Een rijke menustructuur leidt u naar diverse familietakken, maar ook naar kwartierstaten, digitale bronnen rond de nationale militie, wetten en handleidingen. Een waar eldorado voor de stamboomliefhebbers.

Nationale Militie (bron Geheugen van Nederland)

Zo vertelt de site Vandevelde ook, dat na de Franse overheersing werd bepaald, dat op elke honderd inwoners er één aangewezen diende te worden als militielid. Op 27 februari 1815 werd daartoe de eerste Militiewet van kracht, die op 8 januari 1817 werd vervangen door de 'Wet omtrent de Inrigting der Nationale Militie'.

Op de website geeft de samensteller een overzicht van de meeste belangrijke documenten over wetgeving en keuringsvereisten hieromtrent.

Vele bronnen

Een hele reeks van doorklikmogelijkheden brengt ons onder meer op een site van het nationaal archief: gahetna.nl is een vraagbaak voor stamboeken en andere bronnen betreffende militairen. Op militieregisters.nl zijn zeventien Nederlandse registers op naam te doorzoeken.

Meer in detail kunt u informatie nazoeken aangaande ziekten en gebreken onder militairen. Alle Koninklijke Besluiten omtrent de keuringseisen zijn op de site Vandevelde terug te vinden.

Kwartierstaten, een zeer uitgebreide bronvermelding met verwijzingen naar vele sites, boeken en tijdschriften als ook de genealogische familiegeschiedenis completeren het geheel van deze wel bijzonder waardevolle familie-website.

Korporaaf Nationale Militie
bron: Geheugen van Nederland

NEEM NATUURLIJK OOK EEN KIJKJE OP ONZE VERNIEUWDE WEBSITE

WWW.PROOSDIJLANDEN.NL

Verenigingsnieuws

Rabo fietstocht 2014

Fiets mee en spek de kas van onze vereniging!

Op zaterdag 14 juni vindt de eerste Rabo Fietstocht plaats.

Hoe werkt dit? Ook onze vereniging heeft zich aangemeld als deelnemer aan de fietstocht. Bij elk startpunt van Rabo-

bank Rijn en Veenstromen kan iedereen zich individueel melden. Onze vereniging heeft deelnemersnummer 52. Hoe meer mensen er mee doen, hoe meer geld we verdienen. Dit kan oplopen tot maximaal € 750. Het is dus belangrijk zo veel mogelijk deelnemers te mobiliseren. Dat mogen ook familieleden, burens of vrienden zijn.

Excursie Woerden

Op zaterdag 21 juni a.s. organiseren we een wandeltocht door Woerden met een gids van het plaatselijke Gilde. Een wandeltocht langs bezienswaardigheden en overblijfselen uit vroegere eeuwen, die het centrum van de stad gevormd hebben.

Tijdens deze wandeling, die om 14.00 uur start, zullen de belangrijkste monumenten en structurelementen bezichtigd worden.

De kosten zijn voor leden € 2,- p.p. en voor niet-leden €4,-. Dit is inclusief een kopje koffie na afloop.

Opgeven kan bij M.J. (van Eijk) - van Bunningen, tel. 0297-281835 of 0611351922

27 september Jubileumviering

Onze enthousiaste jubileumcommissie is volop bezig met de voorbereidingen van een leuke jubileumdag met een zeer aantrekkelijk feestprogramma.

Noteert u in uw agenda: 27 september in de Meijert in Mijdrecht.

Vanaf 13.00 uur is er een gevarieerd programma met medewerking van diverse andere jubilerende verenigingen. We hebben een kramenmarkt en er zijn optredens van het Mijdrechts Ouderenkoor, een voorstelling van OKK, van het Smartlappenkoor en van dansschool Nicole. Ook maken we die middag de prijswinnaars bekend van onze verhalenwedstrijd en natuurlijk is er volop gelegenheid voor nostalgisch bijpraten bij een lekker hapje en drankje.

Nieuwe website

In de loop van april hebben we onze vernieuwde website kunnen lanceren. Onze onvolprezen webmaster Johan Klijn heeft de afgelopen maanden vele uren besteed aan het invullen van de diverse deelpagina's. Het resultaat is er naar. Een mooi vormgegeven website met alle wetenswaardigheden, die we graag aan het publiek doorgeven. Kijk op www.proosdijlanden.nl

Terugblik Algemene vergadering

Op 16 april hielden we in Wilnis onze voorjaarsvergadering. In rap tempo hebben we de verschillende agendapunten behandeld. De belangrijkste beslissingen betroffen de diverse jaarverslagen en de vaststelling van onze nieuwe Statuten en het Huishoudelijk Reglement. Na beantwoording van enkele vragen zijn de voorgelegde concepten door de aanwezige leden akkoord bevonden en als zodanig vastgesteld. Na de pauze waren de aanwezigen deelgenoot van een enthousiast verhaal van mevrouw Juliëtte Jonker over de buitenplaatsen aan de Vecht. We verwijzen graag naar onze website 'proosdijlanden.nl' voor verdere informatie.

Dvd-box

"De vorige eeuw vastgelegd voor de toekomst". In dit jubileumjaar brengen we opnieuw een box met drie dvd's uit. Dvd's met nooit eerder gepubliceerde geschiedenisbeelden van onze dorpen Mijdrecht, Wilnis en Vinkeveen. Vorig jaar oktober zijn drie werkgroepen begonnen om filmbeelden vanaf circa 1950 te selecteren en deze op dvd voor de toekomst vast te leggen.

Vanaf nu is voorinschrijving mogelijk. U kunt hiervoor het bij deze Proosdijkoerier meegeleverde formulier gebruiken. Profiteer van het voordeel van voorinschrijving. U kunt de dvd-box nu bestellen voor € 16,50, straks is de verkoopprijs € 22,50.

Rond ons jubileumfeest in september volgt de daadwerkelijke uitgifte.

Agenda

21 juni	Excursie Woerden (kasteel Woerden), 14.00 uur
25 juni	Jaarmarkt Wilnis (met kraam HV), 13.00 tot 21.00 uur
16 juli	Jaarmarkt Vinkeveen (met kraam HV), 10.00 tot 21.00 uur
13 september	Open monumentendag (o.a. in Wilnis)
27 september	Viering jubileum (Mijdrecht, Meijert), 13.00 tot 17.00 uur
18 november	Lezing Amstel na AV (Vinkeveen), 20.00 uur

Nieuwe leden

Inloophuis 't Anker	Mijdrecht
P. Kranenburg	Badhoevedorp
A. Boumeester	Mijdrecht
B.J.G. Houtkamp	Waverveen

Ook lid worden?

Bel dan naar 0297 264095 of stuur een e-mail naar administratie@proosdijlanden.nl

U gaat uw lidmaatschap van de Historische Vereniging De Proosdijlanden aan voor onbepaalde tijd en dat lidmaatschap wordt telkens automatisch voor een jaar verlengd. Daar hoeft u niets voor te doen. U kunt uw lidmaatschap opzeggen uiterlijk vier weken voor het begin van een nieuw kalenderjaar. Als lid van de vereniging ontvangt u De Proosdijkoerier en na aanmelding hiervoor via de website ook onze digitale nieuwsbrief.

Inleverdatum kopij volgende nummer: 1 augustus 2014

Doelstelling van de vereniging:

De vereniging stelt zich tot doel belangstelling te wekken voor de geschiedenis van De Ronde Venen en een stimulerend aandeel te leveren in de ontwikkeling van de regionale en plaatselijke geschiedenis in de ruimste zin.

Colofon

'De Proosdijkoerier' is een kwartaaluitgave van de Historische Vereniging 'De Proosdijlanden' ge-registreerd onder ISSN 1388-7165

Redactie

Dhr. Piet Grundmann
Dhr. Jan Rouwenhorst

Vormgeving

Mw. Ingrid Hagenaars
E-mail: info@peploen.nl
Website: www.peploen.nl

Redactieadres

Dhr. Jaap Meulstee
Adres: Coninckmeer 5, 3645 WG Vinkeveen
E-mail: meuls63@planet.nl

Drukwerk

Drukkerij Avanti Wilnis
Website: www.drukkerijavanti.nl

Voorzitter

Dhr. Jaap Meulstee
E-mail: meuls63@planet.nl

Secretaris, excursies en lezingen

Mw. Marie-José van Eijk-van Bunningen,
Adres: Raadhuisplein 22, 3641 EE Mijdrecht,
Telefoon: 0297 - 281835
E-mail: m.j.vaneijk@casema.nl

Penningmeester

Dhr. Jan van Breukelen
E-mail: jm.vanbreukelen@xs4all.nl

PR en documentatie

Dhr. Co Oudshoorn
E-mail: co.oudshoorn@planet.nl

Algemeen adjunct

Dhr. Hans van Zwieten
E-mail: ha911@live.nl

Monumenten, archeologie

Dhr. Jan Winkel
E-mail: janwinkel1958@yahoo.nl

Heemkunde

Dhr. Harry Hoefkens,
E-mail: h.m.hoefkens@kpnplanet.nl

Genealogie

Dhr. Hans van Dreumel,
E-mail: h.v.dreumel@gmail.com

Ledenadministratie

Mw. Marjon van Vliet
Adres: Waverveensepad 8, 3645 CM Vinkeveen
Telefoon: 0297 - 264095
E-mail: administratie@proosdijlanden.nl

Aanmelding voor het lidmaatschap kan bij de ledenadministratie op bovenstaand adres.

Postadres vereniging

Postbus 65, 3648 ZH Wilnis
Bankrekeningnummer NL89 RABO 0369 6185 05

Website: www.proosdijlanden.nl

E-mail: info@proosdijlanden.nl

Contributie: € 17,50 per jaar

Losse exemplaren van de Proosdijkoerier:
€ 4,90 per stuk

Oplage

Circa 1100

Rabo Dichtbijfonds

Dichtbij onze samenleving staan en de leefbaarheid in onze lokale samenleving versterken. Dat is het idee van Rabobank Rijn en Veenstroom. Daarom reserveren wij jaarlijks een deel van onze winst in een fonds; het Rabo Dichtbijfonds. Een nieuwe naam voor een nieuwe bank, gekozen door onze leden. Met trots presenteert Rabobank Rijn en Veenstroom: het Rabo Dichtbijfonds! Wilt u een aanvraag indienen of meer weten over het fonds, kijk op www.rv.rabobank.nl.

Investeren in de lokale samenleving.
Dat is het idee!

Rabobank. Een bank met ideeën.

www.rv.rabobank.nl

